

tabor

oktober 2016, letnik LXI

Piščanec z žar omako
Mavrično taborništvo

Zaključek projekta
Za zdravje mladih

TABORNIKI

Kolofon

Glavna in odgovorna urednica

Nina Medved (revija.tabor@taborniki.si)

Urednik fotografije

Matic Pandel (mastic.pandel@taborniki.si)

Urednica sklopa Igra

Petra Grmek (petra.grmek@taborniki.si)

Oblikovanje

Igor Bizjak (igor.bizjak@taborniki.si)

Lektoriranje

Zala Šmid (zala.smid@taborniki.si)

Novinarji in sodelavci

Jure Ausec, Miha Bejek, Jaka Bevk,
Eva Bolha, Vesna Bitenc, Gašper Cerar,
Borut Cerkenič, Petra Bregant, Teja Čas,
Tea Derguti, Mojca Galun, Tomaž Horvat,
Martin Justin, Primož Kolman,
Frane Merela, Katarina Miklavc,
Jona Mirnik, Urša Može, Boris Mrak,
Anja Novljan, Živa Novljan, Tadej Pugelj,
Lucija Rojko, Tadeja Rome, Tomaž Steriša,
Zala Šmid, Domen Sverko, Blaž Zupančič.

Naslov uredništva

revija.tabor@taborniki.si

Izdajatelj

Zveza tabornikov Slovenije
Einspielerjeva 6, Ljubljana
01/3000-820, pisarna@taborniki.si

Predsednik izdajateljskega sveta

Igor Bizjak

Grafična priprava:

Tridesign d.o.o., Ljubljana

Tisk: Schwarz print d.o.o., Ljubljana

Naklada: 6950 izvodov

Revija Tabor prejmejo vsi člani Zveze tabornikov Slovenije s poravnano letno članarino. Članarina in prejemanje revije sta vezana na koledarsko leto (januar-december).

Poštnina plačana pri pošti 1102 Ljubljana.

Revija Tabor je vpisana v razvid medijev Ministrstva za kulturo RS pod zaporedno številko 792.

ISSN 0492-1127

Pogum je vrlina junakov

Naši taborniški zakoni nam dajejo vodilo, naj bomo pogumni, plemeniti in spoštljivi - še posebej do ljudi, ki imajo drugačne navade, verovanja, prepričanja. Zato bi lahko rekli, da v oktobrski številki revije najdete kar nekaj opogumljajočih in navdihujočih prispevkov. Spregovorili smo o pogumu, ki ga taborniki pokažejo na krstih, ter pomembnosti (duhovnih) prehodov. V intervjuju pišemo o tem, kako pomemben zgled je taborniški vodja in koliko ljudi s tem pritegne k sodelovanju. Pišemo tudi o uspešnem zaključku projekta Za zdravje mladih ter koliko mladih smo se in se še bomo dotaknili s promocijo zdravega življenjskega sloga. Delimo zgodbo treh mladih fantov, ki prihajajo iz daljnih in nemirnih držav, ter njihovem vključevanju v taborniški program. Predstavljamo dobronameren nasvet, ki nam ga japonski animirani celovečerec izreka v zvezi z varovanjem okolja. Razpisali smo se tudi o spolni usmerjenosti taborniških prostovoljcev po svetu in zakaj je to pomembna tema, ki si je pogosto ne upamo osvetliti. Upamo torej, da boste to taborniško leto rodove in vode še naprej vodili z levjim srcem ter neutrudno navdihovali mlade za ustvarjanje boljših življenjskih pogojev za vse ljudi.

Bodite tudi v prihodnje tako odličen zgled!

Nina Medved,
urednica revije Tabor

Zgodba z naslovnice

Avtorica fotografije: Pija Šarko

Vzletimo skupaj!

Rakov Škocjan, september 2016

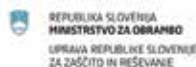
Naslednje poletje, avgusta 2017, bomo vsi slovenski taborniki v Velenju vzleteli v novo dobo taborništva. Naša taborniška raketa je na poti na zletni prostor razpadla in se razletela po vsej Sloveniji. Ekipa PRavljičarjev Zleta* se je odločila, da poišče vse njene koščke. Ti so na vseh območjih ZTS-a. Prve dele rakete smo našli na Južno-primorsko-notranjskem območju, en košček pa se je skrival tudi v Rakovem Škocjanu. Punce iz Rodu kraških viharikov (Vanesa, Taja, Tanita in Tjaša) so uspešno našle izgubljeni del rakete in tako je nastala ta prečudovita fotografija. Seveda pa lahko v naslednjih mesecih pričakujete obisk rakete tudi v vaših krajih!

*PRavljičarji je ime za ekipo PR

TABORNIKI

Dejavnosti ZTS
sofinancirajo:

Aktualno

- 4 Novice / Z igro in smehom v novo taborniško leto
- 5 Novice / Posveti in propagandne akcije
- 6 Novice / Prve akcije in izleti v polnem razmahu
- 7 Novice / Tekmovanja, jesenovanja, kostanj in ... taborjenje?!

Igra

- 8 Veščine / Ljubitelj živali

Dogodivščina

- 12 Veščine / Oskrbnik šotorov
- 14 Naredi sam / Ščipalka za obešanje perila
- 16 Zavozlano / Osmica

Raziskovanje

- 17 Orientacija / Začetki vrisovanja

- 18 Kosobrinovi pripravki / Topinambur
- 19 Z ognjišča / Piščanec z žar omako
- 20 Varno v naravo / Uporaba gasilnega aparata
- 21 Astronomija / Globine vesolja
- 22 Taborniška skrinja / Obredi prehoda skozi oči antropologa

Aktualno

- 24 Tema meseca / Mavrično taborništvo

- 28 Intervju / Franc Kačičnik - Anti

- 30 Stran vodstva ZTS / TAPOS, Vikend vodnikov GG, Zlet za vzlet, Cepljenje proti klopnemu meningitisu, Nov član strokovne službe ZTS, Gremo v naravo
- 31 Strokovno / Ni vsako gibanje zdravo

- 32 Mnenje / Od gozdovnika do prostovoljca
- 33 Mednarodno / Mednarodni tabori
- 34 Svetkova avantura / Vse jasno? Heureka!
- 35 Reportaža / ROT
- 36 Reportaža / Zdravi kot vidre
- 38 Reportaža / Za vsakega tabornika nekaj
- 39 Aktualno / Zlet in Vikend za vodnike GG
- 40 Od rodov / Ko spregovori igra
- 41 Od rodov / Vodniški tečaj SPOOT in Šaleški taborniki potujejo po Evropi
- 42 Od rodov / Journey to the End of the Night in Od prvobitnosti do prestiža

Razvedrilo

- 43 Strip o Lisjaki / Lisjaki in proga strahov
- 44 Knjigožer in filmoljub / Nausicaä, princesa Doline vetra
- 45 Pesmarica / Up & up

Aktualno

- 46 Koledar akcij
- 47 Zadnja plat

Z igro in smehom v novo taborniško leto

Konec počitnic in brezskrbnih dni. Oprtaj si šolsko torbo in se poslovi od dogodivščin, s septembrom pride delo. Tudi pri tabornikih je september mesec novih začetkov in mesec, ko ponovno pademo v delovni ritem.

Čisto na začetku septembra se je v Ilirski Bistrici odvil tradicionalni **TOTeM**, na katerem so organizatorji iz Rodu snežniških ruševcev zopet poskrbeli za sonce in dobro igro. Zdrava tekmovalnost in taborniška vzdržljivost sta do izraza prišli na **ROT-u**, ki ga je letos pripravil Rod svobodnega Kamnitnika Škofja Loka. Tudi če se ga niste udeležili, ste zagotovo bili delno na tekočem, če ste spremljali kakšno od ekip, ki so se s fotografijami in novičkami pridno javljale prek družabnih omrežij.

Prvi vikend v oktobru se je več kot 100 tabornikov igralo in izobraževalo na **Taborniški akademiji** v Postojni in nasmejani obrazi so pričali o super programu. Akademiji je sledil Kolegij načelnika ZTS, istočasno pa je potekala Avant(k)ura za tiste, ki jih vodstvene teme in vprašanja še ne zanimajo. Na kolegiju smo govorili o zaključku konference **Za zdravje mladih**, ki se je ravnokar zelo uspešno zaključila. Več preberite v nadaljevanju revije. Prav tako smo bili seznanjeni z novico, da smo pridobili sredstva za projekt **TAPOS**, ki bo tabornikom pomagal do zaposlitve. Spoznali smo še novega sodelavca pisarne ZTS, Roka Manfreda, ki ga bomo predstavili v prihodnji številki. Rok, dobrodošel!

Napeta tekma na TOTeM-u. Foto: Marko Vidmar

15. oktobra gremo spet skupaj v gozdove, tokrat v okviru projekta **Gremo v naravo**. Na isti dan se izteče tudi rok za oddajo kandidatur za soorganizatorje državnih akcij.

ROT je tokrat potekal v prelepi okolici Škofje Loke. Foto: Jure Česnik

Korajža sporoča: Rok za oddajo prispevkov za novembrsko številko je v četrtek, **27. oktobra!**

Posveti in propagandne akcije

V septembru so se vodstva taborniških rodov na posvetih pripravljala na novo sezono in privabljala nove člane s propagandnimi akcijami. **Rod Sergeja Mašere Piran** je imel kar tri propagandne akcije, poleg tega pa so sodelovali še na Prazniku športa v Luciji. Nič manj pridni niso bili **Ruševci**, ki so imeli kar štiri akcije, s katerimi so pridobili približno 30 novih članov vseh starosti. Ker so tako uspešni, jih je na posvetu obiskala celo lokalna televizija. **Rod koroških jeklarjev Ravne na Koroškem** je dobil novo načelnico in novega starešino, nato pa so kar tri dni privabljali nove člane. **Rod Severni kurir Slovenj Gradec** je poleg propagande na šolah pripravil taborniške vsebine za Mirovniški tabor in se s šotorom pobega predstavil na vsakoletni tržnici društev. **Koroška zveza tabornikov** se je predstavila kar na radiju Laser v Slovenj Gradcu. **Rod bistriških gamsov Kamnik** se je z malim morjem mafinov predstavil pred osnovno šolo, udeležili pa so se tudi lokalne povorke narodnih noš - v krajih, seveda. Nekateri rodovi so pripravili kar propagandne tabore, in sicer **Rod aragonitnih ježkov Cerkno**, **Rod kranjskega jegliča Spodnja Idrija**, **Rod Enajsta šola Vrhnika** pa ga je moral zaradi vremena žal odpovedati.

Na zaključni konferenci Za zdravje mladih smo podpisali listino, ki zdrave organizacije zavezuje k nadaljnjemu prizadevanju. Foto: Rok Rakun

v Smrečju pri Žireh, **Rod Lilijski grič Pesje** se je motiviral v Gorenju pri Zrečah, **Rod Stane Žagar - mlajši** pa v Vnanjih Goricah, kjer so vzpostavili čisto nov način dela brez načelnikov družin MČ in GG - srečno na tej poti! **Kranjčani** so bili tudi pri propagandi malo drugačni, saj so stari in novi člani na Facebooku tekmovali v zbiranju všečkov za brezplačno članarino. Člani **Rodu Samorastniki Ljubljana** so sestankovali in načrtovali novo taborniško leto kar doma. Dobili so novega načelnika in novega gospodarja.

Piranski taborniki so se predstavili na dnevu športa. Foto: Mojca Žilavec

Rod Veseli veter Murska Sobota je imel predstavitev po osnovnih šolah, končno so se zopet udeležili ROT-a, zatem pa je imelo vodstvo rodov posvet. Bili so prvi, ki so jim predstavili Zlet. Na vikendu za zvezde so se posvetovali v **Rodu sivih jelš Trebnje**, **Kokrški rod Kranj** je to počel na Joštu, **Rod svobodnega Kamnitnika**

Na Taborniški akademiji so taborniki lahko izbirali med pisanim izborom delavnic in predavanj. Foto: Pija Šarko

Prve akcije in izleti v polnem razmahu

Rod kraških viharikov Postojna je šolsko leto začel z rodovim izletom v Bohinj - šli so po Kozorogovi poti in na Bled na kremšnito. **Koroški jeklarji** so leto začeli z veliko strateško igro, polno ugank, nalog in spoznavanja domačega kraja. Podobno so začeli v **Rodu soških mejašev Nova Gorica**, in sicer so člane odpeljali na vilinsko obarvan spoznavni izlet s fotoorientacijo za GG-je. **Rod Mladi bori Ajdovščina** je otvoril sezono z izletom v Blejski vintgar, **Rod srebrnih krtov Idrija** v Atlantis in Kolosej, **Rod Srnjak Logatec** pa v Idrijsko Belo. Dva voda **Rodu XI. SNOUB Miloša Zidanška Maribor** sta šla na glasbeno-čarovniško predstavo Mozartova čarobna piščal in Festival Maribor. **Rod zelenega Jošta Kranj** je za uvod v novo sezono pripravil taborniški vikend na Joštu. **Rod belega konja Slovenske Konjice** je izkoristil lep prvi oktobrski vikend ter se za spodbudo in dobrodošlico novim članom odpravil na pohod in mini taborjenje. Vod **ZOO Rodu upornega plamena Mengeš** je imel izlet v Fiesio.

Rod svobodnega risa Kočevje z murnčki odkriva taborništvo.
Foto: arhiv RSR Kočevje

V Rodu svobodnega risa

Kočevje so v okviru praznika občine Kočevje pripravili taborniške delavnice. Zelo veliko rodov se je udeležilo Pikinega festivala v Velenju, med drugim **Rod Jezerskega zmaja Velenje**, ki je imel tam postavljen Pikin tabor, kjer so se obiskovalci igrali na različnih pionirskih objektih, risali, peli in spoznavali naše taborniške šege in navade. Piko so obiskali tudi člani **Rodu Topli vrelec Topolšica**. **Rod črnega mrava Ljubljana** je šel v Bovec na druženje z nemškimi taborniki.

Kar nekaj rodov taborniško leto začne s prvim zborom in spremljajočimi aktivnostmi. Tako so prvi zbor in delavnice organizirali v **Rodu Sivega volka Ljubljana**, podobno tudi v ljubljanskem **Rodu Bičkove skale**. Taborniki **Rodu bistre Savinje Šempeter** so za prvo srečanje pripravili streljanje z lokom, prižiganje ognja s kresilom in druge aktivnosti. **Rod zelenega Žirka Žiri** je imel uvodni zbor, **Rod bistrega potoka Muta** pa je ob vpisu organiziral še rodovo akcijo na šolskem igrišču. **Rod Mrzli studenec Mislinja** se je dobil pri taborniški hiši za šolo, Volcki pa po prvem zboru in PPKPP (PP pohodni pižama party) vabijo na Robinžerščino. **Rod Puntarjev Tolmin** je aktivno začel že takoj po počitnicah, v soncu in z igro. **Rod modrega vala Trst-Gorica** je pripravil čudovit koncert na bazoviški gmajni v poklon bazoviškim žrtvam z druženjem ob ognju.

MČ-ji Rodu Koroški jeklarji Ravne na Koroškem med igro s keglji. Foto: Gaja Šipek

Fotka meseca

Zdrav duh v zdravem telesu na vodniškem tečaju SPOOT. Foto: Tjaša Cvek

Tekmovanja, jesenovanja, kostanj in ... taborjenje?!

Rod Sotočje Nazarje je v začetku meseca organiziral lokostrelsko tekmovanje, trenutno pa začenjajo tudi s tedenskimi srečanji. Rod Polde Eberl-Jamski iz Zagorja ob Savi je pripravil območno orientacijsko tekmovanje ROTO. Veliko rodov je sodelovalo na evropskem tednu mobilnosti: Rod dveh rek Medvode, Rod XI. SNOUB, pa Novogoričani in še marsikdo. Pripravili so zanimive delavnice: ajanje, orientacijo in zabavne naloge. Rod skalnih taborov Domžale za novo leto pripravlja celoletno akcijo GG - izi. Na orientacijo vabi Rod zelene sreče Železniki. Pripravlja se tudi tradicionalno srečanje GG-jev Severnoprimske območne organizacije tabornikov, ki ga bo letos gostil

Rod aragonitnih ježkov Cerkno.

Rod II. grupe odredov Celje vabi na

jesenske dejavnosti, kar nekaj rodov pa na jesenovanja in kostanjeve piknike. Med njimi so na primer Kokrški rod Kranj, Poključski rod Zgornje Gorje, pa Rod stražnih ognjev Kranj, ki opozarja tudi na Golažijado. Rod sivih jelš Trebnje pripravlja Kostanjacijo. Rod Heroj Vitez Ljubljana je začel s sestanki in sporočil, da je za člane zopet uspel zagotoviti brezplačno jesenovanje, Rod Rožnik Ljubljana pa je javil, da med letošnjimi jesenskimi počitnicami organizira varstvo otrok. Takim potezam ploskamo. Na nove akcije in tedenske sestanke vabijo tudi v Rodu morskih viharov Portorož, pa v Rodu Beli bober iz Ljubljane, ki je pred kratkim sodeloval na dnevu četrtnе skupnosti Rudnik. Ko smo že mislili, da je sezona taborjenj za nami, nam je Rod Hudi potok Šmartno ob Paki pokazal, da temu še zdaleč ni tako in se je z začetkom oktobra podal na rodovo taborjenje. Ja, taborniki smo res pogumni in ponosni smo na to!

Korajža pojasnjuje: Novice pripravimo v uredništvu, tako da povežemo informacije, ki nam jih pošljete rodovi. Vabimo vas, da nam na revija.tabor@taborniki.si napišete, kaj ste doživeli v preteklem mesecu, in tej obliki: ime akcije, komu je bila namenjena in v dveh povedih opišete, kaj se je dogajalo. Pošljite nam tudi **novičko** za rubriko Od rodov v dolžini 1300 znakov. Zapišite stvari, ki so zanimive za druge tabornike: o rdeči niti, kakšne aktivnosti ste pripravili, kakšen je bil odziv lokalnega okolja. Taborniški fotografi ste vabljeni, da z nami delite svoje fotografije: portretne, skupinske, reportažne, posnetke narave idr. **Pošljite fotografije čim višje kakovosti in obvezno pripišite ime fotografa.** Uredništvo Tabora se vam že unaprej lepo zahvaljuje!

Polet po Sloveniji

Besedilo in slike: Petra Grmek

Vir opisov vrst: spletna stran DOPPS (ptice.si)

Si pomislil, da bi kdaj letel čez bližnje travnike, reke in obalo? Si že kdaj res z letala videl svet pod sabo – nekako tako, kot ga vidijo ptice? Potem veš, da lahko od tam zgoraj z enim pogledom veliko bolje zaobjamemo raznolikost Slovenije – njenih polj, gozdov in travnikov ter drugih raznolikih življenjskih okolij, v katerih živijo prav tako raznolike živalske vrste. In ptice med njimi seveda niso izjema.

Si pripravljen spoznati Slovenijo tudi skozi oči nekaterih ptic? Poletimo naokrog in prisluhnimo, o čem vse nam bodo začivkale!

KORMORAN je najbolj poznan kot odličen ribič, tako da ni težko uganiti, v katerem okolju ga bomo našli. Seveda se najraje zadržuje v okolici večjih vodnih površin – tako morja kot jezer. Zanimivo, tudi če je potapljanje za ribami njegov vsakodnevni opravke, voda premoči njegovo perje, zato ga lahko velikokrat opaziš tudi med sončenjem na obali.

LISKA je še ena od prebivalk obvodnega prostora. Jezera, mlake in ribniki ji namreč nudijo cel jedilnik – od školjk, polžev in žuželk do rastlinskih “prilog”: brstičev, trav ter alg in drugega vodnega rastlinja. To ji poleg hrane spomladi predstavlja tudi gradbeni material za gradnjo gnezda. Za razliko od njenih sosed rac je za lisko značilno črno perje, iz katerega se vidijo rdečkaste oči ter bel kljun s ščitkom, zanimive pa so tudi njene noge. Da se liska ne bi med iskanjem hrane preveč pogreznila v močvirnata tla, ima široke, a ploščate “prste”.

GRIVAR bi lahko nepozornemu opazovalcu izgledal kot "le še en mestni golob", toda ne – grivar se od svojega mestnega bratranca, domačega goloba, razlikuje v kar nekaj točkah. Najlažje ju ločimo po za grivarja značilni beli lisi na vratu, sicer pa je to največji evropski golob, ki raje kot v mestih gnezdi v odprti krajini, v gozdovih, na poljih ... No, pa parkih tudi.

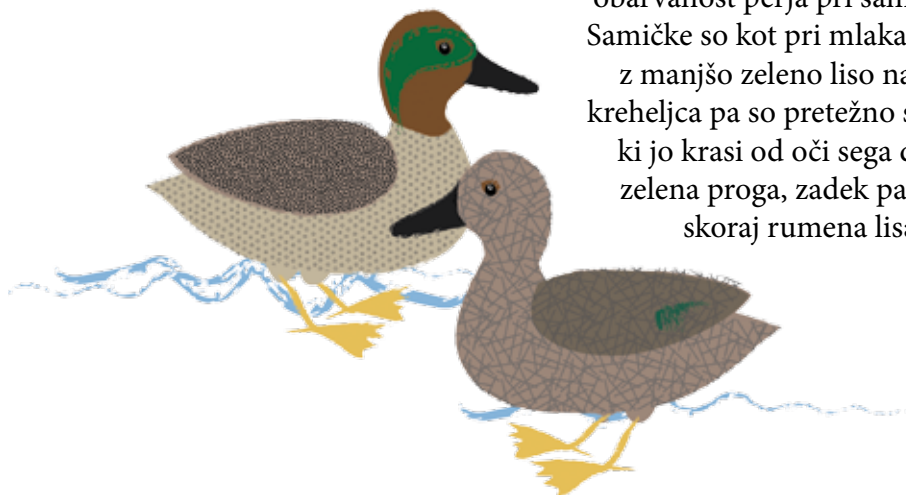

Vsaka vrsta se prilagaja svojemu življenjskemu okolju - bodisi s svojim vedenjem (obnašanjem) in prehranjevalnimi navadami bodisi s svojim izgledom. Vse zato, da bi bila tam karseda uspešna. Te spremembe v naravi potekajo že tisočletja in kdaj so njihovi razlogi in posledice med seboj tako prepleteni, da jih le stežka ločimo.

JEREBICA živi na odprtih in suhih površinah na nižjih nadmorskih višinah. Že po njenem čokatem izgledu lahko sklepamo, da ni ravno spretna letalka, zato nevarnosti raje uteče kot pa odleti.

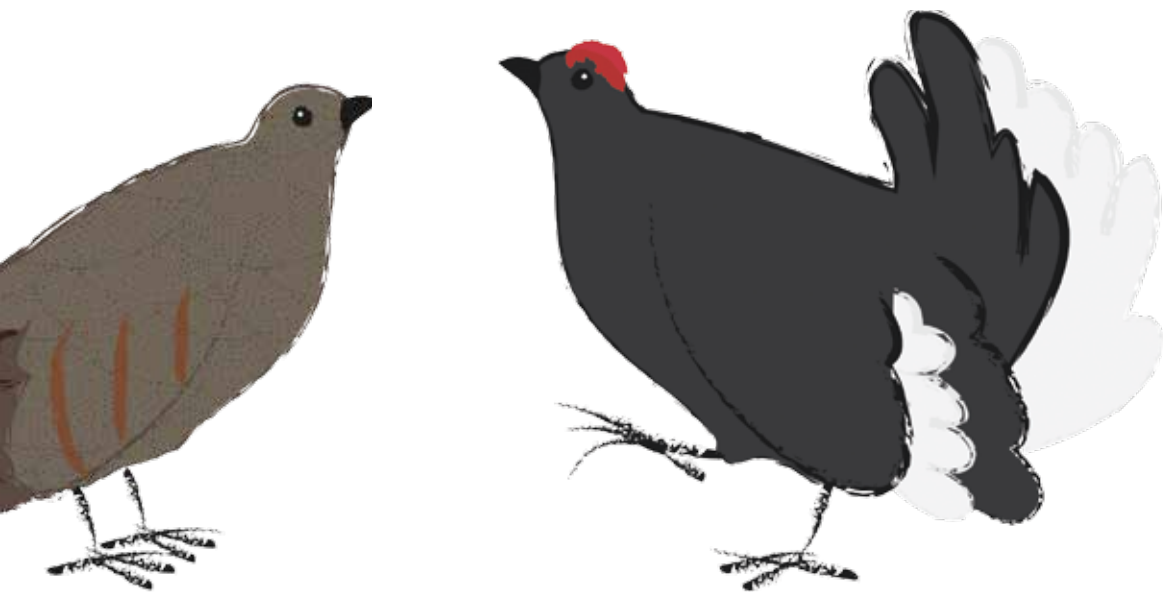
KREHELJC je sicer ena manjših, a najštevilčnejših vrst rac v Evropi, pri nas pa ga bomo srečali bolj poredko. Ravno tako kot za nam najbolj poznane race mlakarice je tudi zanj značilna različna obarvanost perja pri samčkih in samicah. Samičke so kot pri mlakaricah rjave barve z manjšo zeleno liso na perutih, samčki kreheljca pa so pretežno sivi z rjavo glavo, ki jo krasi od oči sega do vratu segajoča zelena proga, zadek pa mu zaljša svetla, skoraj rumena lisa trikotne oblike.

SLOKA je dolgokljuna ptica, ki jo bomo le redko srečali, saj se običajno skriva po gozdovih, v katerih se vsaj mestoma pojavljajo mokra območja. Poleg značilnega dolgega in ravnega kljuna jo bomo prepoznali po velikih okroglih očeh, s katerimi budno opreza za nevarnostjo – plenilci. Zaradi varovalnih barv in vzorca perja, ki posnema njeno okolje, pa jo ti le stežka opazijo!

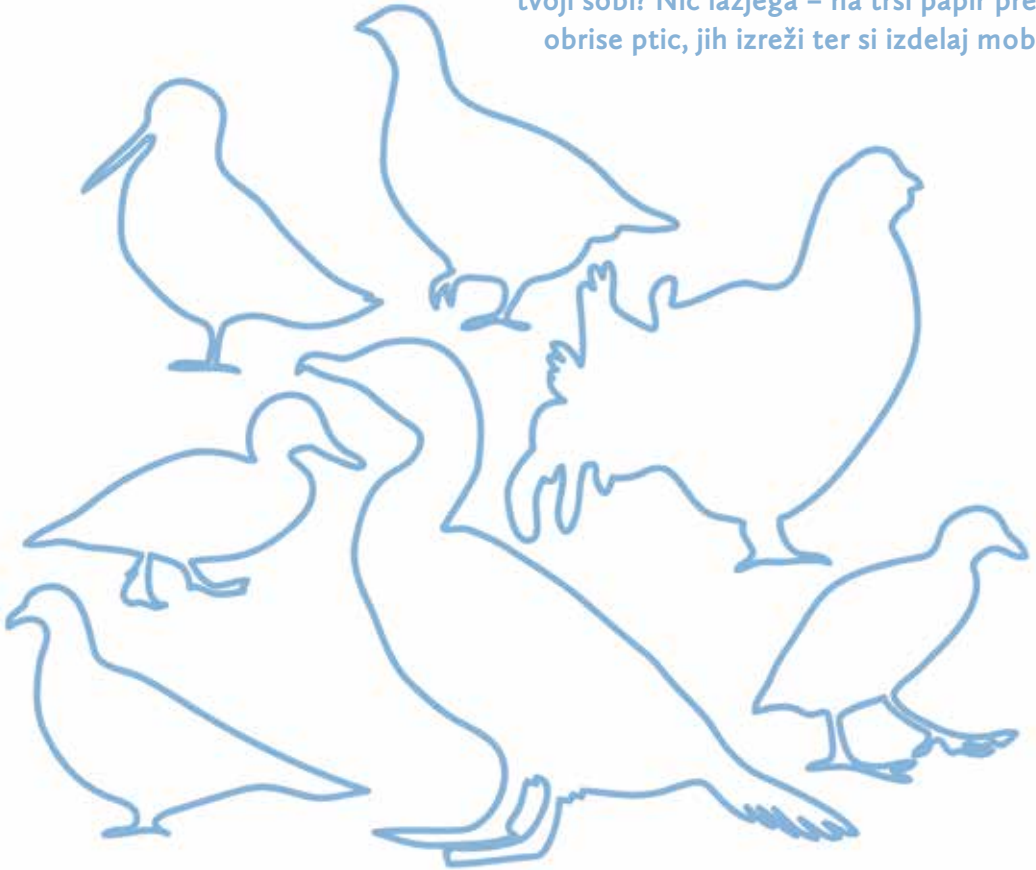
Da pa ne bi mislili, da je prilagajanje ptic in živali njihovemu okolju le stvar daljne preteklosti – kje pa! Opazuj kdaj vrane v mestu, kako si pomagajo do slastnih orehovitih jedrc! Orehove lupine so pretrde, da bi jih strle z lastnimi kljuni, zato pomoč najdejo na cesti. Tja namreč odvržejo orehe, ki jih vozeči avtomobili strejo in vranam tako pomagajo do priboljška.

RUŠAVEC ... le kdo še ni slišal zanj in njegovo značilno ženitveno oglašanje, s katerim osvaja sivorjave in progaste družice? Da, tudi pri ruševcih zlahka ločimo samce in samice in kot pri kreheljcu je samčkova pernata obleka imenitnejša – ta se namreč ponaša s črnim perjem, ki ga prekinjata beli progi na krilih, pa bela repna peresa ter imenitne rdeče "obrvi" (roža). O tem, kje ga bomo našli, priča že kar njegovo ime – doma je tam, kjer najdemo rušje, torej v hribih in gorah blizu gozdne meje. Ali veš, od kod prihajajo taborniki, ki so si naredili ime po tej ptici?

No, sedaj pa že kar dobro poznaš nekatere od redkejših vrst ptic, ki jih lahko vidiš pri nas! Dovolj, da povežeš njihov obris z imenom?

Si želiš, da bi vse te ptice letale tudi po tvoji sobi? Nič lažjega – na trši papir preriši obrise ptic, jih izreži ter si izdelaj mobile!

GRIVAR   JEREBICA   KREHELJC   KORMORAN   LISKA   RUŠEVEC   SLOKA

Mogoče ti bo lažje, če obrise ptic prej pobarvaš? Za pomoč si na spletu oglej njihove fotografije in skušaj karseda zadeti barve in vzorce njihovega perja! Tisti vztrajnejši pa lahko poskusite ptice "pobarvati" z lepljenjem semen in ostalih naravnih materialov. Pa še poseben izziv – skušaj obris zapolniti z risbami ali odtisi šampilk najljubše hrane posamezne vrste ... Ti uspe?

Tina je že raztegnila roki kot krili: Moj uod ptice zelo navdihujejo, pa tudi druge živali! Zato smo začeli osvajati večšino Ljubitelj živali.

Red je vedno štrik od šotorov napet

Veščina Oskrbnik šotorov

Besedilo: Urša Primožič, fotografiji: Matic Pandel

Ob močnem deževju na taboru k vodniku priteče član in potoži, da mu šotor zamaka ravno na tistih mestih platna, kjer je dva dni nazaj veselo narisal smejkota s sončno kremo. Vas spomni na kakšno podobno situacijo?

Skrb za rodovo opremo, še posebej za šotore vseh velikosti in oblik, je pomemben del tabornikove vzgoje, s katero začnemo že pri najmlajših. Tu je kratek vodič za vse, ki želite, da bi rodov gospodar potočil solzico sreče.

Kam postaviti šotor?

Ko se odpravimo na taborjenje, postane šotor naš dom. Pri postavljanju šotorov smo vedno pozorni na to, v katero smer je nagnjen teren in koliko, če se lahko kje na območju šotoru nabere voda, ali je preveč skalnato. Če poznamo zračne tokove na tabornem prostoru ali če postavljamo šotor za krajši čas, smo pozorni tudi na smer vetra. To pomeni, da šotor postavimo tako, da ima stran, s katere piha veter, čim manjšo površino. Pozorni smo tudi na požarno varnost, zato šotor ne postavljamo preblizu ognjišča.

Nekatere vrste šotorov

Šotori, ki so namenjeni spanju:

- Savica oz. novejši Tabornik
- šesterec
- Jamboree oz. Skavt (za 8 oseb)
- deseterec oz. H10 (ponekod desетка)
- iglu
- Lux240, bolj poznan kot Čeh

Šotori, namenjeni shranjevanju in izvajanju aktivnosti:

- modularni šotor oz. M70 (ponekod tudi členar, štabec ali štabni šotor)
- mali štabni šotor
- hibrid
- Taboo

Skrb za šotor

Ker uporabljamo veliko različnih šotorov, se ni smiselno spuščati v podrobnosti pravilne postavitve

vsakega, zato o tem vprašajte rodovega gospodarja. Šotor mora biti pravilno postavljen in napet, da nam ga vremenske ujme ne poškodujejo in da ne zamaka. Najmanj, kar lahko naredimo, da se izognemo bazenu v šotoru, je, da odmaknemo vse od sten šotorov, saj bo na točkah dotikanja voda vstopila v šotor, ter da se izognemo hoji čez vrvice šotorov, saj je to največkrat razlog za strganje (vrvice ali platna, kjer se vrvice drži) in velikokrat tudi na tem mestu začne šotor prepuščati vodo.

Včasih pa za zamakanje ni kriva samo nepravilna postavitve šotorov. Kako hranimo šotor, je tudi pomembno. Šotore moramo shranjevati v suhem prostoru in vedno jih moramo pred shranitvijo posušiti, drugače se bo na njih naredila plesen, ki uničuje platno. Pri nepremočljivosti šotorskega platna je pomemben faktor tudi impregnacija, ki se najhitreje obrablja, če po platnu škropimo z različnimi spreji (sončne kreme, spreji proti klopm in komarjem ...). Zato to vedno delajmo stran od šotorov.

Slovar slovenskega knjižnega jezika pravi: **impregnirati** impregnirati -am nedov. in dov. (i) **preparirati** s kemičnimi snovmi, da se doseže zaščita, večja odpornost

Klini in palice

Poleg platna moramo biti pozorni tudi na pravilno ravnanje s klini in šotorskimi palicami. Ker kline velikokrat poskušamo zabiti v zemljo tudi takrat, ko nam skala v zemlji več kot očitno to preprečuje, se ti velikokrat skrivijo. Posledično jih moramo ravnati pred naslednjo uporabo. Da je šotor pravilno zaklinjen, mora biti kot med tlemi in klini 45° . Po uporabi pa jih moramo očistiti (mokre) zemlje, ki se je nabrala na njih.

Previdni moramo biti tudi s palicami, še posebej pri Savicah, ki so najbolj množično uporabljen šotor med taborniki. Zaradi raznih kotov, pod katerimi dajemo špice na vrhu palic v luknje, se te velikokrat skrivijo do te mere, da so neuporabne in se odlomijo, ko jih hočeš zravhati. Po tem, ko se špica odlomi, je palica neuporabna. Zato se raje malo potrudimo, da bomo dali palico noter naravnost in bo uporabna še naprej.

Če imate v rodu šotore, ki jih je potrebno pregledati, je pridobivanje te veščine odličen razlog, da še pred taborom izvedete akcijo GG, kjer se otroci naučijo postavljati šotore in hkrati skupaj ugotovite, kateri šotori morajo na popravilo.

1 šotorsko platno, 4 načini uporabe

Šotorka ali šotorsko platno je eden izmed najbolj uporabnih kosov opreme, ki naj bi ga imel vsak aktiven tabornik tudi kot del osebne opreme. Z njim si lahko postavimo zasilno bivališče (bivak), naredimo

pelerino, ko dežuje, nosila, ko se kdo poškoduje, ali ga uporabimo kot spalno. Šotorska krila so na splošno zelo trpežna in posledično jih je tudi lahko vzdrževati. Kljub temu pa imamo ob nepravilnem shranjevanju (glej odstavek o ravnanju s platnom pri šotorih) lahko probleme z luknjami in prepustnostjo.

Štrik, to je super trik!

Med opremo, za katero moramo skrbeti, spadajo tudi vrvi vseh oblik in dolžin. Najpogosteje uporabljamo vrvi iz umetnih materialov, ki so drobno pletene, saj so takšne najbolj mehke in vzdržljive. Pri uporabi teh vrvi moramo biti pozorni na njihovo debelino, npr. če želimo vrv uporabiti za postavitve bivaka, mora biti dovolj tanka, da gre lahko skozi manjše zanke na šotorki. Pri skrbi za vrvi moramo biti pozorni, da vrv ne postane trda, kar pomeni, da jo moramo občasno sprati in potem seveda posušiti. Veliko uporabljamo tudi konoplino vrv, ki jo uporabljamo za kakšne manjše vezave, npr. z njo skupaj zvežemo žlico in palico ter si tako naredimo kuhalnico.

Prišli, postavili, taborili, podrli, odšli

Kdor želi osvojiti to veščino, se mora udeležiti postavljanja ali podiranja tabora, saj se bo tam srečal s tem, kako se postavi in podre različne vrste šotorov. Tako da, če si pripravljen skupaj z vodniki in ostalimi starejšimi preživeti nekaj dni pred ali po taboru, kjer bodo dnevi naporni, ampak poučni, potem pocukaj svojega vodnika za rokav in si že zdaj rezerviraj kak dan več za taborjenje!

Ščipalka za obešanje perila

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Izdelava ščipalke za perilo je opravilo, pri katerem razvijamo veščine in spretnost pri uporabi noža. Na sestanku narejene ščipalke lahko podarimo ali pa jih pripravimo za uporabo na naslednjem taborjenju.

Za izdelavo ščipalk za perilo potrebujemo kos približno za prst debele palice. Lahko uporabimo sveže odrezano palico, vendar je bolje, da se palica pred uporabo vsaj malo posuši (dva do tri tedne sušenja). Leskova palica je dobra izbira, če pa imamo možnost, izberemo palico iz mehkega lesa (vrba, lipa). Seveda pazimo, da ne delamo škode v naravi. Poleg palice potrebujemo tudi oster nož, tanjšo vrvico (konoplino ali sintetično), po želji pa še malo močnejšo gumico, ki jo lahko odrežemo od stare kolesarske zračnice (slika 1).

Ščipalka 1

Od pripravljene palice odrežemo kos v velikosti ščipalke (okrog 10 cm) in približno 2 cm pod vrhom naredimo utor za vrvico (slika 2a). Nato kos palice po dolžini razcepimo na pol (sliki 2b in 2c). Vsako od polovic na ploščatem delu enakomerno obrežemo (slika 2d). Ko polovici sestavimo, je na sredini utor, širok 3-4 mm (slika 2e). Spodnji rob utora na obeh polovicah postrani prirežemo in s tem zagotovimo lažje natikanje ščipalke na vrvico.

Pri delu z nožem vedno pazimo na varnost. Več o varnem delu z nožem najdemo v arhivu revije Tabor na www.taborniki.si/revija-tabor.

V utor, ki smo ga naredili na začetku, z vrznom vozlom privežemo vrvico in jo dobro zategnemo (slika 2f). Dodamo še nekaj prekrizanih polzank, kot pri zavezovanju vrznega vozla (slika 2g), in ščipalka je narejena. Seveda lahko namesto konopljene vrvice, uporabljene v našem primeru, uporabimo tudi sintetično vrvico primerne debeline, na primer eno od notranjih vrvi paracord vrvice.

Ščipalka 2

Nekoliko več spretnosti potrebujemo pri izdelavi ščipalke za perilo, prikazane na sliki 3. Na primernem kosu palice najprej odstranimo lubje in na razdalji nekaj centimetrov od konca palice (v našem primeru okrog 7 cm) izvrtamo luknjo. Če imamo na voljo ročni sveder za les, ga lahko uporabimo, sicer pa luknjo z lahkoto naredimo s šilom, ki ga najdemo na skoraj vsakem švicarskem vojaškem nožu (slika 3a).

S konico noža počasi in previdno izrežemo les od luknje do konca palice (slika 3b). Če imamo možnost, uporabimo čim tanjši nož (švicar), saj tako precej zmanjšamo možnost, da bo palica počila po dolžini. Delo je bolj zamudno kot pri prvi vrsti ščipalke in zahteva precej več spretnosti pri uporabi noža. Narejen utor vidimo na sliki 3c.

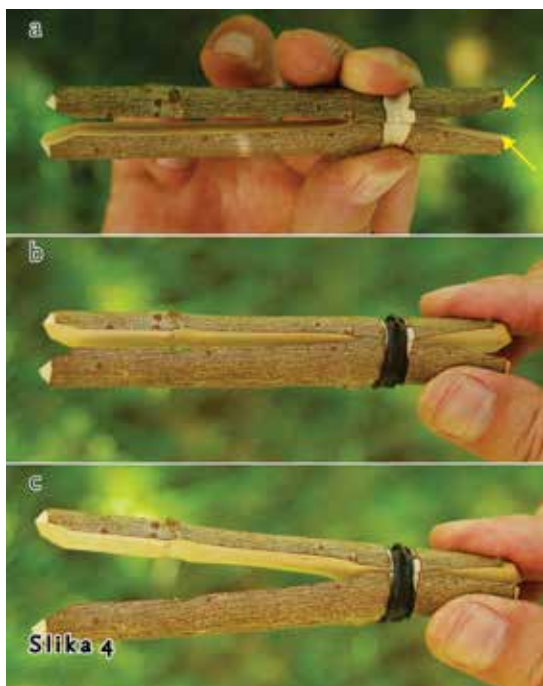
Ščipalka 3

Če imamo na voljo močnejšo elastiko (odrežemo jo lahko od stare kolesarske zračnice), lahko naredimo ščipalko, ki jo, podobno kot pri kupljenih ščipalkah, pri natikanju na vrvico razpremo (slika 4).

Postopek izdelave je enak kot pri prvi ščipalki, le obe polovici od utora za vrvico do zgornjega roba palice postrani obrežemo (puščici na sliki 4a). V utor namesto zavezane vrvice tesno napnemo elastiko in ščipalka je narejena. S pritiskanjem in popuščanjem zgornjega roba ščipalke se spodnji del ščipalke razpira ali zapira, kar olajša pripenjanje ščipalke na vrvico (sliki 4b in 4c).

Na sliki 5a so prikazane vse tri opisane ščipalke, na sliki 5b pa vidimo, da so tudi zares uporabne.

Naredimo še utor za vrvico, če smo ga pozabili narediti na začetku (slika 3d), in ga dobro prevežemo z vrvico (enako kot pri prvi vrsti ščipalke) in ščipalka 2 je narejena (slika 3e). Na ta način zagotovimo, da ščipalka med uporabo ne bo počila. Tako narejena ščipalka iz enega kosa je močnejša in bolj zanesljiva od ščipalke iz dveh kosov.

Rok svetuje: Na ščipalko, ki je namenjena obdarovanju, lahko urežemo ime ali jo okrasimo s poljubnimi vzorci. Pripeta na rutko bo dokaz spretnosti tistega, ki jo je izdelal!

Osmica

Besedilo in fotografije: Tomaž Sterniša

Taborniki vozal osmica (ker izgleda podobno kot številka 8) najpogosteje uporabljamo pri izdelavi enojne nederseče zanke ali za zanesljivo povezovanje dveh vrvi s prepletanjem. Osmica je osnovni vozel v alpinizmu, uporabljajo ga tudi kot varovalni vozel na koncu vrvi.

Nederseča fiksna zanka z osmico

- Naredimo polzanko, ki jo speljemo pod obema osnovnima vrvicama, kot vidimo na sliki 1a.

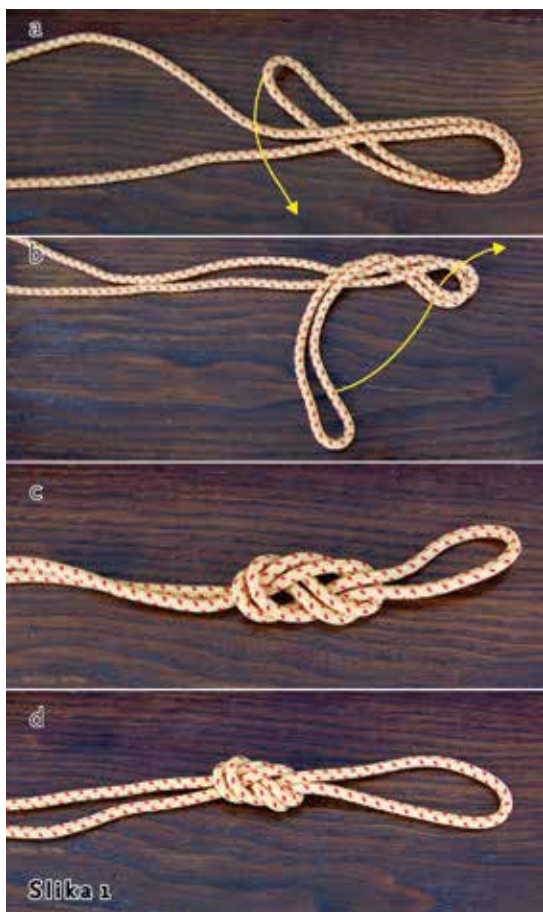
- Polzanko potegnemo nazaj po zgornji strani osnovnih vrvic (puščica na sliki 1a, slika 1b).

- Polzanko potegnemo skozi nastalo prekrížano dvojno polzanko (puščica na sliki 1b).

- Med zategovanjem osmice pazimo, da sta obe vrvici v vozlu vedno vzporedni, se ne prekrížata (slika 1c).

- Vozel zategnemo in fiksna zanka z osmico je zavezana (slika 1d).

Naredimo jo kjerkoli na vrvici, na sredini ali na koncu. Tudi zelo močno zategnjen vozel je lahko razvezati.

Vpletena osmica

Dve vrvici med seboj povežemo s prepletanjem:

- Na koncu vrvice naredimo osmico (slike 2a, 2b in 2c).

- Konec druge vrvice speljemo iz nasprotne strani ob vrvici prve osmice (slike 2d, 2e, 2f in 2g).

- Med zategovanjem osmice pazimo, da sta obe vrvici v vozlu vedno vzporedni (slika 2g).

Zategnjeno vpleteno osmico vidimo na sliki 2h.

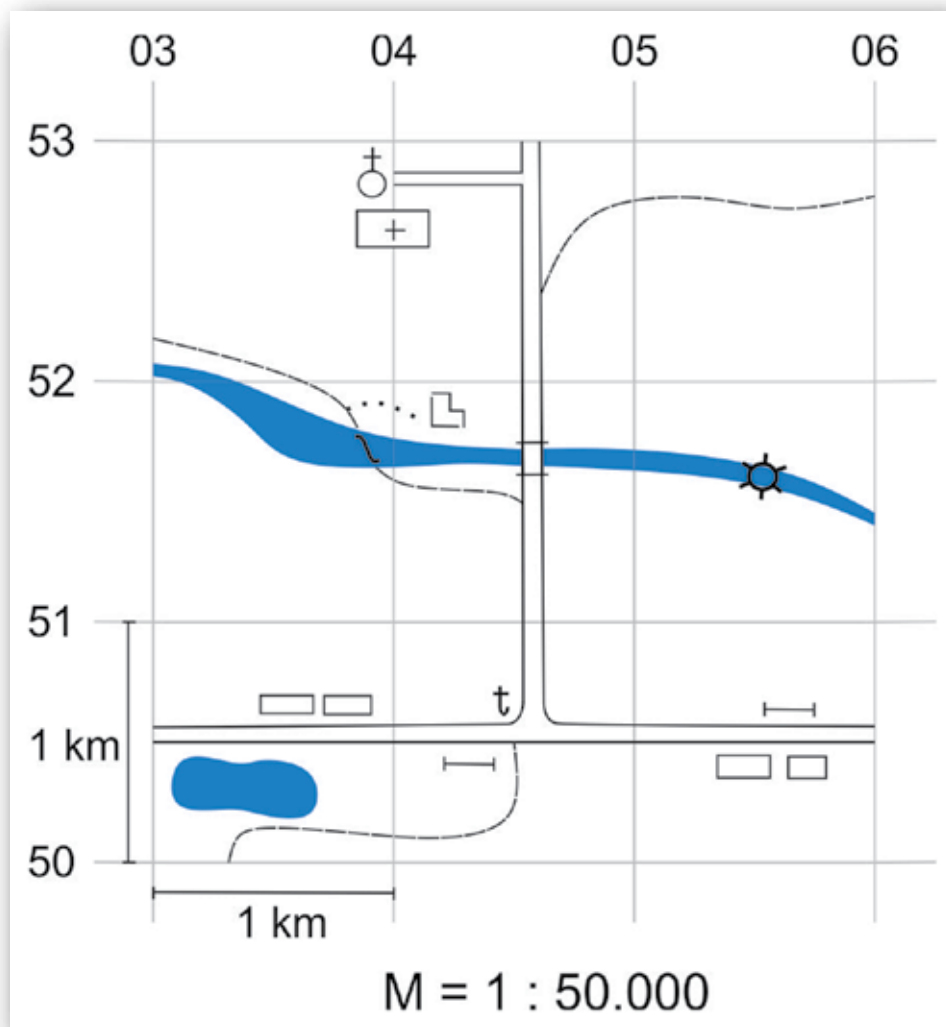
Vid svetuje: Namesto opisanih vozlov lahko uporabimo tudi vozle, ki so opisani v prejšnjih številkah revije Tabor (oktobrski in novembrski številki iz leta 2014).

Začetki vrisovanja

Besedilo: Jona Mirnik, slika: Gašper Cerar - Gape

Z mlajšimi GG-ji lahko rešite že pripravljeno vajo, s katero boste spoznali osnovne topo znake, ponovili strani neba, vrisali preprost azimut, se srečali s pretvarjanjem meril in opisom poti.

Rešitev: mostu, potok, 135°, verskem znamenju ali kolozcu.

Mojca stopi iz cerkve (52,04) na cesto in hodi proti vzhodu. Na križišču se odpravi po azimutu 180° in hodi približno en kilometer. Ko prispe do _____, se skloni čez, da pogleda za ribicami, a horuk čofne v _____. Ker je voda topla, plava proti zahodu, ko na severnem bregu zagleda čudovite starodavne ruševine. Tam poišče Geocache in se nato po pešpoti odpravi do brvi in preči potok. Odloči se, da bo šla do svoje najboljšje prijateljice Vesne kar po azimutu. Vesnina

hiša je od mlina oddaljena 1,2 km in 1051 m od verskega znamenja. Azimut, po katerem je Mojca hodila, znaša ____°. Nato se Mojca in Vesna skupaj odpravita proti zahodu do večjega križišča in pri _____ zavijeta na boljši kolovoz, ki se v križišču odcepi proti jugu. Sledita kolovozu, ki ju kmalu pripelje do jezera, kjer uživata v nastavljanju soncu in oprezanju za postavnimi fanti iz 6. b. Prijetno reševanje!

Topinambur

Helianthus tuberosus L.

Besedilo in fotografiji: Kosobrin

Ameriški krompir ali topinambur je trajnica. K nam je prišel iz Južne Amerike in Mehike. Gre za vrsto sončnic z manjšimi cvetovi. Pri nas je kot vrtnina še vedno premalo znan. Ima sladke gomolje, podobne krompirju. Uporabljamo jih od meseca oktobra do meseca maja. Lahko so belkasto rumeni, rjavkasti ali rdečkasti. Meso je belo, rumeno ali rdečkasto, vendar to ne vpliva na okus. Gomolji imajo tanjšo zunanjo kožico kot krompir, zato se hitreje osušijo in jih najbolje ohranimo, če jih zasujemo s peskom ali zemljo.

Družina: nebinovke

Domača imena: ameriški krompir, gomoljasta sončnica, jeruzalemska artičoka, papeževa ali svinjasta repa, laška repa, tudi sladki krompir.

Tuja imena: Jerusalem artichoke ali earth apple (ang.), čičoka (hrv.), csicsóka (madž.), Słonecznik bulwiasty (pol.).

Učinkovine: beljakovine, maščobe, ogljikovi hidrati, balastne snovi, provitamina A in D, vitamini B₁, B₂ in H, malo vitamina C, železo, kalij, fosfor, polisaharid inulin.

Uporabnost: Gomolje lahko uživamo surove, kuhane, dušene ali pečene. Okus je nekoliko sladke. Sveže gomolje lahko pripravimo v solati.

Zdravilnost: Znižuje količino sladkorja v krvi, priporočajo ga doječim materam, pomaga pri zaprtju.

Topinambur kar tako

Očiščenega narežemo na kolobarje in ga lahko pojemo kar surovega.

Topinamburjeva juha

Potrebujemo: 1 čebulo, 1 kg topinamburja, 2 korenčka, 1 rezino zelene, 1 šopek peteršilja, 2 žlici oljčnega olja, 1,5 dl smetane, 1,5 l vode.

Priprava: Čebulo nasekljamo, topinambur ostrgamo ter narežemo na manjše kocke. Na olju popražimo čebulo, da lepo porumeni. Dodamo zelenjavo, solimo ter pražimo tri minute. Dolijemo toplo vodo. Ko juha zavre, kuhamo še okoli 20 minut. Dodamo kislo smetano in dobro premešamo, kuhamo še 10 minut. Nasekljan peteršilj potresemo po juhi.

Na maslu

Potrebujemo: 80 dag očiščenega topinamburja, 15 dag masla, 1 kozarca suhega vina, sol.

Priprava: Narezan topinambur prekuhamo v slanem kropu. Odcejenega stresemo v ponev, v kateri smo razpustili maslo, ko je opečen, prilijemo vino in ga kuhamo do mehkega. Nato ga postrežemo k različnim jedem.

Omleta s sirom

Potrebujemo: 1 kg očiščenega topinamburja, 2 jajci, 4 žlice moke, 20 dag sira, olje.

Priprava: Jajca, moko in nariban sir zmešamo. V to mešanico ribamo topinambur, ki ga sproti premešamo. Z žlico nanašamo maso v ponev z vročim oljem. Omleto opečemo na obeh straneh. Postrežemo še toplo.

Kolački

Potrebujemo: 1 kg očiščenega topinamburja, 2 jajci, 20 dag sira, 8 žlic moke, olje, dobro misel.

Priprava: Očiščen in na koščke narezan topinambur skuhamo, pretlačimo in ohladimo. Primešamo jajci, moko, nariban sir in dobro misel. Zmes dobro pregnetemo, na mizi oblikujemo štruko in jo narežemo na rezine, debele približno 2 cm. Rezine povaljamo v moki in jih na vročem olju zapečemo. Enake kolačke lahko naredimo tudi iz krompirjevega pireja.

Piščanec z žar omako

Besedilo: Anja Novljan, fotografije: Žana Mencej

Sestavine (za 4 osebe): 1 kg piščančjih prsi, nekaj mladega krompirja, omaka za žar, olivno olje, sol, poper, nariban sir

Potrebščine: nož, alu folija, žlica

Čas priprave: 60 minut

Mlad krompir dobro operemo in narežemo na majhne, enako velike kose. Nato ga popramo in solimo. Na dvojno plast alu folije damo četrtno količine krompirja in dolijemo malo olivnega olja. Olje bo dalo krompirju dodaten okus, hkrati pa bo poskrbelo, da se bo manj smodil. Paket zavijemo in ga za 15 minut postavimo na žerjavico.

Zavitek s krompirjem vzamemo z žerjave, ga odpremo in dodamo meso ter omako. Zavijemo nazaj in postavimo na žerjavico še za 15-25 minut. Pri tem paketek večkrat obrnemo. Ko sta krompir in meso kuhana, ju vzamemo z žerjave in preden postrežemo, po želji potresemo z ribanim sirom, ki se bo lepo stopil.

Meso zrežemo v zrezke in pripravimo žar omako. Omako se da kupiti v trgovini, lahko pa jo pripravimo tudi sami.

Rok ne mara predelanih omak: Žar omako znam narediti tudi sam! Zahteva sicer kar nekaj sestavin, predusem pa časa, saj jo je treba skuhati. A se splača. Zanj potrebuješ 2 skodelici kečapa, skodelico vode, pol skodelice jabolčnega kisa, 5 žlic rjavega sladkorja, 5 žlic belega sladkorja, pol žlice mletega popra, pol žlice gorčice in žlico limoninega soka.

Uporaba gasilnega aparata

Besedilo: Tilen Kreft, fotografije: Tinkara Kreft

Pri tabornikih se zelo pogosto srečujemo z odprtim ognjem, zato je pomembno, da vemo, kako lahko kot laiki pogasimo začetni požar z gasilnim aparatom ali gasilnikom.

Gasilne aparate najdemo v vseh javnih stavbah, saj so tam po zakonu. Priporočljivo pa bi bilo, da bi tudi doma in v avtomobilu vsak imel vsaj en gasilni aparat. Taborniki moramo na taborjenju biti pripravljeni in imeti gasilnik vsaj v kuhinji in pri večnem ognju.

Obstaja več velikosti gasilnih aparatov, ki so polnjeni z **različnimi gasilnimi sredstvi**, primernimi za različne vrste požarov. Najpogostejša sta gasilnika na prah in ogljikov dioksid (CO₂), poznamo pa še take na vodo in peno.

Kako uporabljamo gasilnik?

Novejše gasilnike na prah aktiviramo tako, da samo odstranimo varovalo, usmerimo cev ter stisnemo držalo (slika 1). Poznamo še različne starejše načine, pri katerih prav tako odstranimo varovalo, potem pa moramo še pritisniti navzdol na rumen "gumb" (slika 2) oz. na ročaj. Nato usmerimo cev v požar ter stisnemo ročnik na koncu cevi. Gasilniki na CO₂ se že na pogled zelo ločijo od ostalih, saj imajo značilen razširjen konec cevi (slika 3). Pri tem je tudi pomembno, da cev držimo na mestu, predvidenem za roko, saj se ostali deli cevi pri uporabi zelo ohladijo. Ventil za odpiranje je lahko na zasun ali pa tak kot pri novejših gasilnikih na prah. Če imamo ventil

na zasun, je pomembno, da preden se približamo požaru, dovolj odpremo pretok plina.

Gasilniki morajo biti nameščeni na vidnih in dostopnih mestih. Poskrbeti moramo tudi za njihovo vzdrževanje v predpisanih rokih skladno z navodili proizvajalca. Ne pozabite, da gasilni aparati niso namenjeni za gasilce, ampak za tistega, ki je prisoten pri začetnem požaru. Oktober pa je tudi mesec požarne varnosti, zato lahko to izkoristite za vodov obisk domačega gasilnega doma ali pa se z gasilci celo dogovorite za prikaz gašenja z gasilniki.

Razred požara	Gorljiva snov	Primerno gasilno sredstvo
A: požar gorljivih trdnih snovi	les, papir, slama, tekstil, premog ...	voda, pena, prah
B: požar vnetljivih tekočin	bencin, nafta, olja, voski, laki, alkoholi, smole ...	pena, CO ₂ , prah
C: požar vnetljivih plinov	zemeljski plin, butan, acetilen, vodik ...	prah, CO ₂
D: požar lahkih kovin	magnezij, aluminij v prahu ...	poseben prah
F: požari jedilnih olj in maščob	jedilna olja in maščobe	poseben prah

Besedilo in fotografije: Primož Kolman

Globine vesolja

T. i. deep sky objekti ali objekti globokega neba so gotovo ena izmed najbolj zanimivih področij astronomije. Sem spadajo raznorazne meglice, kopice, galaksije, katerih lepota se v močnejših teleskopih pokaže prav na umetniški način. Nekatere izmed njih se kažejo v obliki megličastih tvorbo, ki jih lahko opazimo že s prostimi očmi ali manjšimi daljnogledi, za druge pa potrebujemo močnejše teleskope.

Že kmalu po odkritju teleskopa so te objekte razvrstili v prve kataloge, a njihovo dejansko naravo so odkrili in razložili šele kasneje. Med prvimi katalogi je najbolj znan **Messierjev katalog**. Charles Messier je bil namreč v 18. stoletju zelo uspešen iskalec kometov. Odkril jih je kar 21. Kometi so na nebu videti zelo podobno kot objekti globokega neba. Edina razlika je v tem, da se kometi premikajo, medtem ko meglice, galaksije in podobno na videz stojijo pri miru. Zato jih je Messier zbral v katalog, če je hotel uspešno iskati komete. Messier je tako kasneje postal bolj znan po svojem katalogu kot po kometih, ki jih je odkril. Njegove oznake se še danes uporabljajo in se začenjajo s črko M.

Seveda v Messierjevem katalogu mnogo objektov manjka, zato se je izkazala potreba po novem katalogu. Ob koncu 19. stoletja je izšel **New General Catalogue** in po tem katalogu so dobili objekti oznake NGC. Tudi ta katalog seveda ni bil popoln, zato so sledili novi katalogi, kot so **Index Catalogue** (IC) in drugi. Tako nekateri, predvsem svetlejši objekti globokega neba nosijo tudi več različnih oznak: M, NGC, IC.

Objekti globokega neba, ki se nahajajo v naši galaksiji, so npr. kopice in meglice. Kopice so lahko kroglaste ali razsute, meglice pa so lahko svetle ali temne, so raznoraznih oblik, odvisno od vzroka za nastanek. Izven naše galaksije so še druge galaksije, ki jih tudi uvrščamo med objekte globokega neba. Od meglic je najbolj znana velika Orionova meglica ali M42. Najbolj znane predstavnice kopic so Plejade ali M45. Od sosednjih galaksij pa je najbolj znana velika Andromedina galaksija ali M31.

Orionova meglica (M42)

Andromedina galaksija (M31)

Razsuta kopica Plejade v Biku (M45)

Obredi prehoda skozi oči antropologa

Besedilo: Katarina Miklavec

Prehode iz ene starostne skupine v drugo so v obliki posebnih obredov prakticirale že staroselske kulture v oddaljenih in nerazvitih kulturah.

Foto: Pija Šarko

Obrede so oblikovali posebni rituali, s katerimi so dokazovali svojo pripravljenost za opravljanje težjih, zahtevnejših nalog. Taki obredni prehodi so po svoji funkciji primerljivi s krsti, ki jih prakticiramo v taborniškem življenju.

Antropologija

Antropologija kot veda o ljudeh se zanima za način življenja ljudi, zlasti v predindustrijskih družbah. Prek večletne vključenosti v vsakdanje življenje v odročnih krajih med primitivnimi kulturami so antropologi ugotavljali, kako smo si ljudje podobni in kako se med seboj razlikujemo. Ena od pogostih tem, s katerimi so se srečevali, so bili obredi prehoda, za katere so ugotavljali značilnosti izvedbe.

Obredi prehoda

Obredi prehoda rešujejo problematiko prehoda iz ene stopnje v drugo in določajo status posameznika. Antropolog Thomas Hylland Eriksen opisuje obrede prehoda kot javne dogodke, s katerimi se posameznik ali cela skupina premakne iz enega družbenega položaja v drugega. Za te obrede so značilni preizkušnje ali prikrajšanja, ki so jim podvrženi posamezniki. Gre tudi za preizkušnjo vzdržljivosti posameznika, ki skuša dokazati, da si zasluži nove odgovornosti. V fazi prehajanja pridobi znanje, ki ga potrebuje za preživetje ter pri opravljanju novih zadolžitev in funkcij. Pogosto se učijo pomembnih moralnih nauk.

V južni Afriki so antropologi naleteli na pogost obred, prek katerega fantje postanejo moški. Namazani v belo barvo mesec dni preživijo v neposeljenem delu gozda, brez kakršnih koli pripomočkov. Sami si lovijo hrano, gradijo bivališče in skrbijo, da zaradi opazne bele barve ne bi postali žrtev živalskih napadov. Za tiste, ki se po mesecu dni življenja v nevarnem okolju uspešno vrnejo, pripravijo veliko slavlje.

Faze obredov prehoda

Antropologi so pri obredih prehoda opazili tri faze: ločitev, liminalnost in reintegracijo. V prvi fazi se posameznika **loči od skupine**. Včasih gre za popolno izolacijo, včasih pa zgolj za omejen dostop do družbe in njenih institucij. Sledi **liminalna faza**, ki posameznika postavi v nejasen položaj, kar pomeni, da "ni ne eno ne drugo". V tej fazi se posameznik srečuje z različnimi preizkušnjami, preko katerih dokazuje, da je pripravljen na prehod v novo skupino. Ta faza lahko traja nekaj tednov. V končni fazi **reintegracije** se kandidat po uspešno opravljeni preizkušnji vrne v družbo, običajno z višjim družbenim statusom in javnim sprejemom v novo družbeno skupino.

Taborniški krsti

V taborniškem življenju so primer obreda prehoda taborniški krsti. Njihov namen je prehod iz ene starostne skupine v drugo, ki od nas zahteva večjo odgovornost in dolžnosti, kar je pravzaprav primerljivo s funkcionalnostjo prehodov v primitivnih kulturah.

Čeprav si vsak rod po svoje oblikuje krst članov, ki ga izvajajo bodisi na taborjenju, zimovanju ali ob dnevu tabornikov (22. aprila), ima v večini primerov ta obred šaljiv značaj. Ponekod krščenci opravljajo naloge ob večernem ognju, druge pa naloge opravljajo čez cel dan in ob večernem ognju ostalim taborečim predstavijo dokaze, da so naloge zares opravili (RTR, RKJ). Za MČ in GG krste so običajno pripravljena šaljiva tekmovanja in poligoni, ki so mokri in umazani. Včasih je to prehod proge preživetja (RSR), igra nogometa v blatu (RBS) ali pitje neokusnega napitka (RUP, RDGO Celje).

V Rodu črnega mrava so MČ naloge usmerjene v dokazovanje poguma in prijateljstva, GG-ji dokazujejo poznavanje gozda, s PP nalogami pa krepijo timsko delo. Podobnih smernic se držijo nekateri rodovi, pri katerih se PP-ji pri krstu z omejenimi viri znajdejo na nepoznanem kraju (RKJ), pripravijo progo preživetja in zadnji večerni ogenj (RTR). V mnogih primerih so krsti na taboru povezani z rdečo nitjo. Manj je primerov krstov za prehod v RR in družino grč.

Pomembnost prehoda

Obredi prehoda so pravzaprav pomembni rituali tako za ohranjanje strukture v skupnosti kot tudi za posameznika samega. Posameznik se na prehodu sooči z izzivi, s katerimi sebi in drugim dokaže, da je pripravljen na težje odgovornosti in zadolžitve. Tako kot to resno jemljejo primitivne kulture, lahko tudi mi pripišemo večjo vrednost obredom prehoda, torej taborniškim krstom, ki so pogosto pravzaprav kompleksnejši pojav, kot se zavedamo.

Naj vključujejo vse faze obredov prehoda, o katerih so pisali antropologi, naj bodo dobro premišljeni in zastavljeni tako, da posamezniki začutijo njihovo vrednost, in naj ne bodo namenjeni sami sebi. Kot antropologinja spodbujam iskanje idej za krste in katere koli druge aktivnosti pri virih, ki niso najbolj očitno povezani z taborniškimi aktivnostmi. Iskanje idej izven okvirjev lahko doda malo svežine in kreativnosti v delovanje voda, rodu in dobro dene za posameznikovo motivacijo.

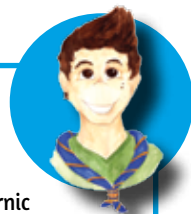

Foto: Matic Pandel

Viri

- Thomas Hylland Eriksen (2009): Majhni kraji, velike teme
- Mary Douglas (2010): Čisto in nevarno
- Primeri krstov povzeti po diplomskem delu Mateje Justin: Šege in navade v taborniški organizaciji: taborniško življenje, šege, navade in druge prakse (2016).

Miha ponuja priložnost za razmislek:
V kolikšni meri so naši obredi prehoda glede na izvedbo in pomen podobni tistim v staroselskih kulturah? Kaj nam pomenijo taborniški krsti? Kakšnih smernic se držimo pri oblikovanju nalog za krščence? Kdo oblikuje naloge? Kdaj, kje in kako izvajamo krste? Kdo je prisoten pri izvedbi krstov?

Mavrično taborništvo

Besedilo: Eva Bolha, Maruša Ferjančič

"ZTS je prostovoljna, nepridobitna, mladinska, nestrankarska, nevladna, vzgojna organizacija, odprta vsem, ne glede na poreklo, spol, raso ali prepričanje." Tako se glasi del prvega člena našega statuta, ki sledi statutu Svetovnega skavtskega gibanja. Pa je taborništvo po svetu res odprto vsem?

Ozadje

Nacionalna ameriška taborniška organizacija Boy Scouts of America (BSA), ki je ena največjih mladinskih organizacij v Združenih državah, je bila v preteklosti tarča številnih kritik, saj so v svojem statutu prepovedovali članstvo ateistom, agnostikom in istospolno usmerjenim posameznikom. Vsi, ki so spadali v eno izmed teh skupin, so bili lahko brez težav izključeni iz organizacije, saj so po eni izmed interpretacij kršili ameriško taborniško prisego, ki v zadnjem verzu pravi, da mora biti član "morally straight" (moralno neoporečen, op. a.). Kot zasebna organizacija so takšna pravila lahko obdržali mnogo dlje kot ostale organizacije, kar je skozi zgodovino nekajkrat potrdilo tudi ameriško ustavno sodišče. En tak primer je Boy Scouts of America proti Daleu, ko je sodišče podprlo odločitev izključitve vodnika Jamesa Dalea zaradi njegove spolne usmerjenosti. Dale se je proti odločitvi pritožil na ustavno sodišče v New Jerseyju, ki je njegovi tožbi ugodilo, saj so bile po njihovem mnenju kršene njegove osnovne človekove pravice. Kljub temu je po pritožbi vrhovno ustavno sodišče razsodilo v prid Boy Scouts of America, saj je njihovo nasprotovanje proti istospolnim članom del njihovega izraznega sporočila in bi vključevanje istospolnih vodnikov nasprotovalo temu sporočilu.

Po močnih pritiskih javnosti so bili prisiljeni leta 2014 sprejeti spremembo ustave, ki prepoveduje izključitev članov na podlagi njihove spolne usmerjenosti. Leto kasneje je ta zapoved pričela veljati tudi za odrasle prostovoljce, saj naj bi ti dajali zgled mladim glede spolnosti. Ker pa večino lokalnih taborniških skupin finančno podpirajo različne verske skupnosti, je v statutu opredeljeno, da jim je dovoljeno samoodločanje, kaj točno pojmujejo kot moralno in nesporno za zgled otrokom.

Kljub spremembi zakona se zato kar nekaj lokalnih skupin statuta ne drži v celoti in imajo še vedno veliko avtonomijo glede sprejemanja novih članov. Vseeno je bil to velik korak in sprememba za politiko BSA in samo čas bo pokazal, ali se bodo te spremembe obdržale.

Kaj pa WOSM?

K tem spremembam je verjetno pripomogel tudi dokument z naslovom Svetovna organizacija taborniškega gibanja in Splošna deklaracija človekovih pravic - predlog deklaracije Svetovnega taborniškega komiteja 39. Svetovni taborniški konferenci direktno napada diskriminacijo istospolno usmerjenih članov ameriške taborniške organizacije in je bil zaradi kontroverznosti umaknjen z dnevnega reda. Namesto tega je bila ustanovljena **delovna skupina za človekove pravice** (Human Rights Task Force), ki je na 40. Svetovni taborniški konferenci v Sloveniji predstavila končni dokument in predlog Resolucije tabornišтва in človekovih pravic, ki je bil tudi sprejet. Resolucija potrjuje taborniško gibanje kot gibanje, ki izhaja iz taborniške prisege ter zakonov in je leta 1977 tudi formalno sprejelo Deklaracijo o človekovih pravicah. Hkrati ima naše gibanje dolžnost ozaveščanja in izobraževanja o temeljnih človekovih pravicah, opozarjanja na njihovo kršenje ter razvijanja lastnih orodij in metod, ki bi to preprečila.

I am a
~~gay~~
~~wealthy~~
~~old~~
~~black~~
~~tall~~
~~chubby~~
~~Christian~~
~~straight~~
~~young~~
~~Muslim~~
~~poor~~
~~transgender~~
~~deaf~~
~~slim~~
 Scout.

Vir: WAGGGS

Slovarček

Pravice LGBT – lezbične, gejevske, biseksualne, transspolne in transseksualne pravice.

Listening ears – izkušeni prostovoljci na mednarodnih akcijah, ki so vedno na voljo za pogovor in podporo.

Parada ponosa – vsakoletni mednarodni dogodek, ki opozarja na pravice istospolnih, ki se ga običajno organizira junija (tudi pri nas v Ljubljani).

Primeri dobrih praks

Seveda po svetu obstaja kar nekaj dobrih praks vključevanja lezbičnih, gejevskih, biseksualnih, transspolnih in transseksualnih (LGBT) pravic v taborništvo.

"**Scout respect campaign**" je kampanja, ki je del našega regionalnega taborniškega programa. Zagnala jo je projektna Skupina za različnost in vključevanje (Diversity and Inclusion), dela pa na praznovanju naših razlik in razumevanju, kako lahko to pripomore k naši rasti.

H kampanji lahko prispevate tudi sami na družabnih omrežjih z oznako **#ScoutRESPECT**.

Rainbow Scouting Austria

Eine Initiative für lesbische, schwule, bi- & transsexuelle Pfadfinderinnen

"**Rainbow scouting Austria**" je iniciativa taborniške skupnosti LGBT znotraj nacionalne taborniške organizacije v Avstriji. Člani spodbujajo medsebojno spoštovanje v skladu s taborniški zakoni in spoštljivo komunikacijo. Trudijo se vzpostaviti prijazno, odprto in tolerantno okolje za člane avstrijske taborniške organizacije. Prizadevajo si, da bi bil LGBT neločljiv del izobraževalnega sistema znotraj organizacije. Tako pripravljajo različna izobraževanja za vodnike, ki bi želeli z vodom spoznati tudi to temo, izobražujejo "listening ears", organizirajo delavnice za državne organizacije in lokalne skupine ter izdajajo številne publikacije z orodji in metodami za spoznavanje tematike LGBT.

FLAGS
Supporting LGBT adults in Scouting

FLAGS je britanska taborniška podporna skupina, ki aktivno podpira vključevanje članov skupnosti LGBT v nacionalno taborniško organizacijo Velike Britanije. Njihova vizija je razširiti svoje delovanje po celotni državi, mreženje podpornikov, izmenjava dobrih praks in podpora nacionalnim dogodkom. Vsako leto se udeležijo tudi Parade ponosa v Londonu.

Rainbow Cafés (mavrične kavarne, op. a.) so postali stalnica večjih mednarodnih taborniških akcij. Mavrično kavarno smo našli na jamboreeju na Japonskem, na Roverwayu v Franciji, obljublajo pa jo tudi na Roverwayu na Nizozemskem. Glavni namen

Vir: Roverway 2016

teh kavarn je promoviranje enakosti, odprtosti in razbijanje tabujev o skupnosti LGBT. Mavrični am-basadorji (Rainbow Scouts) na teh dogodkih nosijo mavrične priponke in so na voljo za pogovor ali nasvet o katerikoli temi.

Vir: scout.org

V taborniški zapisegi smo pri svoji časti obljubili, da bomo sledili taborniškemu zakonu - da bomo vedno vedri, prijazni, pripravljeni pomagati, živeli zdravo, bomo zanesljivi, zvesti, disciplinirani, vedoželjni in varčni. Obljubili pa smo tudi, da bomo pogumni. Plemeniti. Ter predvsem spoštljivi drug do drugega. Včasih je zakone in statute lažje pisati, kot jim slediti. Prav zato se moramo truditi, da bo taborništvo res vedno odprto vsem - ne glede na njihov jezik, kulturo, vero, premoženje ali spolno usmerjenost.

Kako lahko vodniki pomagajo narediti svoj vod čimbolj dostopen vsem?

- Ne sklepajte. V skupini 30 ljudi skoraj gotovo niso vsi enake spolne usmerjenosti.
- Ne delite skupine po spolih pri aktivnostih. Ne igrajo vsi fantje nogometa in ročne spretnosti niso samo za dekleta.
- Bodite pozorni pri norčevanju in zbadanju. Velikokrat so besede, ki opisujejo skupnost LGBT, uporabljene kot žaljivka, kar vsekakor nima mesta pri tabornikih.
- Vodnik naj bo zgled ostalim. Vedno bodite pripravljeni poslušati brez obtoževanja.

Vir: Rainbow scouting Austria

Miha deska po spletu: Na spletni strani skupine FLAGS sem našel več informacij o njihovih aktivnostih. Obišči jo na www.flagscouts.org.uk. Če razumeš nemško, boš na strani avstrijske skupine rainbowsouting.at našel ogromno orodij in predlogov aktivnosti za program!

Vir: FLAGS

Vsaka funkcija je imela svoj čar

Besedilo: Boštjan Ketiš, fotografija: arhiv Franca Kačičnika

Tabor v Šobčevem bajerju - Anti je prvi pri jamboru

Kajuhov rod iz Šmartnega ob Paki je bil eden izmed ZTS-ovih šestih ustanovnih rodov. Letos bo Rod Hudi potok praznoval 10-letnico ponovne obuditve taborništva v Šmartnem ob Paki in 65-letnico ustanovitve takratnega Kajuhovega rodu. Franc Kačičnik - Anti se je kalil na prvih taborjenjih Kajuhovega rodu in je bil več kot 15 let aktiven sodelavec v taborniški organizaciji.

Kako je potekal dan na taborjenju pri Forštu leta 1951?

To je bilo taborjenje, ki je bilo zelo improvizirano, šotore smo imeli kar iz rjuh, ki smo jih prinesli od doma. Ležišča so bila narejena iz listja in vej. Niti nožev, sekir in ostalega orodja nismo imeli, saj tega nismo imeli niti doma. Vse smo si posojali med seboj.

Naš tovariš učitelj Drago Šabac je dal največji pou-darek življenju v naravi, tovaristvu, prehranjevanju in spoznavanju narave. Že kot učitelj športne vzgoje je vplival na nas s svojim zgledom, bil je dostopen in imel je zelo spoštljiv odnos do nas mladih. Imel je tudi karizmo, da smo mu sledili.

Kako so na začetke taborništva v Šmartnem vplivale predvojne skavtske in gozdovniške ideje?

V Šmartnem ni bilo ne predvojnih skavtov ne gozdomnikov in taborništvo se je pričelo s preprosto željo zavzetega Draga Šabca, da nekaj nauči mlade in nas predvsem navduši živeti z naravo. Na prva srečanja nas je prihajalo 10 do 12 udeležencev, ki smo v stik prišli predvsem zato, ker je bil Drago tudi naš učitelj in zelo dober pedagog. Od teh začetnih 10 članov se je v naslednjih letih taborništvo začelo zelo hitro širiti, saj smo v samo nekaj letih prišli na število 180 članov.

Kakšno vlogo sta imela Gusti (Avgust Podgoršek) in Sine (Anton De Costa) na razvoj taborništva, ki se je nato razširilo na celotno Šaleško dolino?

Na začetku naj povem, da nas je vezalo že mladostniško prijateljstvo, Sine pa je prišel v šolo v Šmartnem ob Paki kot mlad učitelj in se je tako navdušil nad taborništvom. Našel se je v vlogi vodje in je z leti največjo vlogo za širjenje taborništva prevzel on. Takrat se je tudi začela ustanavljati Šaleška zveza tabornikov, ki so se ji pridružili taborniki iz Topolšice, Velenja, Šoštanja, Pesja in Šmartnega ob Paki. Poleg Gustija so bili tukaj še Dušan De Costa, Tea Podgoršek in kasneje še Herma Groznik (teta Herma) v Velenju ter Lija Modrijan v Šmartnem. Imeli pa smo tudi zelo veliko podporo lokalnega okolja, tu je bilo predvsem podjetje Gorenje.

“

Vesel sem, da se vse več otrok odloča za taborništvo, kerokusijo naravo, se osamosvojijo in opustijo nekatere slabe navade.

Katera taborniška funkcija ti je ostala v spominu kot največji izziv?

Opravljal sem funkcije od vodnika, načelnika, starešine do taborovodje. Predvsem taborjenje v Ribnem je bilo tisto, kar se mi je zdelo največji izziv in tudi potrditev. Vse leto smo pripravljali, kaj bomo delali, in moj najlepši spomin je na otroke, ki so navdušeno urejali vodove kotičke z vodniki. S takšnim žarom so se učili potnih znakov, vozlov, postavitve ognjišč ... Ker so bili otroci zaposleni, nismo imeli nobenih težav, da ne bi ubogali. Vsaka funkcija je imela svoj čar in seveda tudi svoje obveznosti in odgovornosti.

Leta 1985 je taborništvo v Šmartnem ob Paki zamrlo. Kaj je bil po tvojem mnenju glavni razlog?

Zaton se je zgodil, ko je naša generacija prenehala z aktivnim taborništvom. Sam sem se poročil, si ustvaril družino in začel graditi hišo. Tako je ostalo zelo malo časa za druge dejavnosti (poleg taborništva sem opustil tudi nogomet in igranje v gledališču). Vodenje tabornikov sem predal mlajši generaciji, ki pa ni znala nadaljevati, poleg tega se je spremenil način življenja in nova generacija se ni bila pripravljena toliko odrehati, kot smo se mi. Še vedno grem rad v Ribno, vendar se je način taborništva tako spremenil, da se tudi sam sedaj v njem ne najdem več.

“

Pri tabornikih lahko mladi vidijo, da je resnični svet mnogo lepši od virtualnega.

Kako gledaš na ponovno obuditev taborništva v kraju?

Zdi se mi, kot bi dobil še enega otroka. Vse življenje sem bil tabornik in tega ne moreš kar pozabiti. Vesel sem, da se vse več otrok odloča za taborništvo, kerokusijo naravo, se osamosvojijo in opustijo nekatere slabe navade. Tako pridobijo novo smer, vzgojo in red, da otrok ne vidi samo svojih potreb, ampak se prilagodi skupini. Seveda se lahko zgodi ponoven zaton, kot se je nam, vendar sem prepričan, da so mladi v našem kraju postali kar zasvojeni s taborništvom. Upam le, da ne bi ti zavzeti taborniki odšli po svetu, ko bodo zaključili s študijem in se zaposlili, a na srečo opažam, da vedno znova prihajajo mlajši, ki si želijo prevzeti vod, funkcijo. Zdi se mi, da gre taborništvo v Šmartnem v pravo smer in to me neizmerno veseli.

Kaj je po tvojem mnenju največji razlog, da se mladi še vedno odločajo za tabornike?

Menim, da so mladi našli smisel v naravi, da opažajo tisto, česar ni na računalnikih. Da pogledaš, kaj se dogaja okoli tebe, vidiš svoje prijatelje, ne samo, da si pošiljaš SMS-e. Tudi mi na taborjenju nismo dovolili uporabe telefonov, pošiljali smo domov razglednice. In spomnim se, kako je na eni pisalo: "Dragi starši, zmanjkalo mi je denarja. Žan je črn pes. Podpis". Pri tabornikih lahko mladi vidijo, da je resnični svet mnogo lepši od virtualnega.

Projekt TAPOS

V mesecu juliju je potekala prijava na javni razpis za spodbujanje aktivnega državljanstva mladih za večjo zaposlenost, ki ga je izdalo Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Nanj smo se s projektom TAPOS - Taborniški pospeševalnik prijavi tudi taborniki ter bili na razpisu uspešni. S tem smo pridobili sofinanciranje za izvajanje projekta v višini približno 339.000 EUR. Na projektu bomo za obdobje dveh let zaposlili vodjo projekta in strokovnega sodelavca, ki bosta koordinirala izvajanje posameznih aktivnosti. Več o samem projektu in aktivnostih pa si lahko preberete na Stenčasu.

Vikend GG vodnikov

Drugi vikend v novembru (**12.-13. november**) nas po uspešnem vikendu MČ vodnikov čaka tudi vikend za GG vodnike, ki bo potekal v Zapotoku. Udeleženci se bodo prek zanimivih delavnic in aktivnosti posvetili tehničnemu taborniškemu znanju, primernemu za starostno vejo GG, izmenjali izkušnje ter skupaj pridobivali nove ideje za vodova srečanja, pohodne tabore in bivake, strateške igre - torej GG dogodivščine vseh vrst! **Rok prijav je 5. november**, cena na udeleženca pa znaša 20 EUR (dogodek delno financira ZTS). Razpis je že objavljen na Stenčasu, zato se le hitro prijavite, da ne zmanjka prostih mest!

Zlet za vzlet!

Raketa Zleta 2017 se že aktivno pripravlja na vzlet. V prihodnjih mesecih bodo na območjih in večjih akcijah potekale predstavitve Zleta, na Stenčasu pa že lahko najdete razpis za prijavo, kjer si lahko preberete vse podrobnosti.

Cepljenje proti klopnemu meningitisu

Taborniki veliko časa preživimo v naravi, s tem pa smo tudi izpostavljeni različnim nevarnostim, med drugim klopm. Zdravstveni dom Ljubljana vabi vse tabornike na cenejše cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu, ki bo potekalo med **25. in 27. oktobrom** med 8. in 18. uro v zdravstvenih domovih Bežigrad, Moste-Polje in Šiška. Cena odmerka znaša 20 EUR ter je enotna za otroke in odrasle. Naročanje ni potrebno, s seboj pa prinesite cepilno knjižico, v kolikor jo imate. Za več informacij pokličite telefonsko številko 01 3003 938.

Nov član strokovne službe ZTS

Strokovni službi ZTS se je septembra pridružil nov sodelavec. **Rok Manfreda** je bil sprejet na delovno mesto višjega strokovnega sodelavca za finance, nabavo in investicije, nekoliko bolje pa ga boste lahko spoznali v novembrski številki revije Tabor. Želimo mu uspešno delo!

Rok Manfreda Foto: Nina Medved

Gremo v naravo!

Končno je prišel mesec, ko se bomo taborniki v sodelovanju z Zavodom za gozdove ponovno podali negovat naše gozdove, s tem pa tudi sebe. Akcija se bo odvijala 15. oktobra na 8 lokacijah po celi Sloveniji.

Ni vsako gibanje zdravo

Besedilo: Tadej Pugelj - Puggy, fotografija: Sara Stiplovšek

Vsak taborniški izlet v naravo, tekmovanje ter seveda taborjenje in zimovanje vsebujejo gibanje, ki je skupaj z bivanjem v naravi eden od elementov taborniškega pristopa. Tudi 12. zakon tabornikom "zapoveduje" zdravo življenje.

Gibanje je za telo zelo zdravo, vendar pod pogojem, da se ga lotimo na pravi način. To pomeni, da se nanj ustrezno pripravimo (ogrejemo telo oziroma mišice, ki bodo vključene pri izbrani obliki gibanja) in smo primerno opremljeni (oblačila, obutev, zadostna količina tekočine za hidracijo).

Po definiciji Svetovne zdravstvene organizacije je telesna dejavnost kakršnokoli telesno gibanje, ki ga ustvarijo skeletne mišice in katerega posledica je poraba energije nad ravno mirovanja.

Priporočljiva telesna dejavnost za otroke in mladostnike je **najmanj 60 minut zmerne aerobne telesne dejavnosti na dan**, vsaj trikrat tedensko pa mora biti vadba visoko intenzivna. Prav tako je vsaj trikrat na teden priporočljivo izvajati še vaje za mišično moč, vzdržljivost in zdravje kosti. To nam pride prav pri večjih telesnih obremenitvah, kot je na primer orientacijsko tekmovanje. Poleg aerobne telesne vadbe so pomembne tudi vaje za zdravje kosti, vaje za ohranjanje mišične moči ter vaje za gibljivost in kondicijo.

Gibanje prispeva k motorični spretnosti, pridobivanju vzdržljivosti in fizične kondicije, kar vpliva na telesno in duševno zdravje. Gibanje izboljšuje telesno presnovo ter ščiti pred kroničnimi boleznimi srca in ožilja. Telesna aktivnost varuje pred prekomerno telesno

težo, pripomore k zmanjšanju stresa in depresije ter prispeva k dobremu fizičnemu in duševnemu počutju, kar vpliva na pozitivno samopodobo.

Gibanje je lahko tudi škodljivo

Do škodljivih učinkov pride predvsem pri pretirani telesni aktivnosti. Dandanes je moderno sodelovanje na vzdržljivostnih tekmovanjih, kjer prihaja do prekomernih obremenitev in izčrpanja telesa. Učinki škodljivosti so dokazani tudi pri različnih vrhunskih športih. Vse bolj se v družbi pojavlja povezava med telesno dejavnostjo in lepoto, kar vpliva na večinoma nezdravo hujšanje ali krepitev samo določenih mišic v fitness centrih.

Kako vzpodbuditi gibanje mladih?

Navade, ki jih privzgojimo v mladosti, se prenašajo v odraslost. Zato je zelo pomembno, da se taborniški voditelji tega zavedamo in skušamo pri mladih čim bolj razvijati potrebo po gibanju. To lahko storimo že z umestitvijo telesne dejavnosti v vsako vodovo srečanje, ki ga popestrimo z gibalnimi igrkami, plesom ... Za gibanje uporabimo bližnjo naravo ali urejene rekreativne površine. Rekreativna naj ne bo obveza, ampak igrivo tekmovanje in socialna interakcija z vrstniki. To je še posebej pomembno v naslednjih mesecih, ko nas mrz, dež in sneg verjetno ne bodo ravno premamili iz tople postelje!

Od gozdovnika do prostovoljca

Objavljamo odgovora na mnenje, ki je bilo objavljeno v septembrski številki revije Tabor.

Ob branju razpisov za vodniške tečaje vsako leto zasledimo različne pogoje za udeležbo. Tudi letos so vodniški tečaji kot enega od pogojev za udeležbo zahtevali znanje 2. ali 3. lista. Mestna zveza tabornikov Ljubljana (MZT) je že pred leti začela navajati točno določena znanja, ki se zahtevajo od tečajnikov. Znanja, ki naj bi jih skozi svojo vključenost v taborniško organizacijo osvojila čisto vsak gozdovnik in gozdovnica.

Kljub temu je realnost nemalokrat popolnoma drugačna. Ekipa mentorjev se na tečajih pogosto znajdejo v situaciji, ko morajo tečajnike najprej naučiti tisto, kar bi morali že znati, in tako posegajo v čas, ki bi moral biti namenjen spoznavanju vsebin o delu vodnika, o njegovi vlogi in nalogah, tistih, ki čim bolj olajšajo prehod iz člana taborniške organizacije v prostovoljca.

Znanje članov je odgovornost rodov, njihovih vodstev in vodnikov. Kljub temu, da se pri načrtovanju in izvajanju programa ne naslanjamo več na Osnovni program, ampak na Program za mlade, taborniki učimo. Za to uporabljamo drugačno metodo kot šola, vendar se kljub temu naši člani učijo. Učijo se sodelovanja, strpnosti, solidarnosti, pa tudi, kako postaviti šotor, zakuriti ogenj, vrisati točko na karto. In preverjanje tega znanja je zelo prisotno med našimi aktivnostmi - znanje dokazujemo na orientacijskih tekmovanjih, na mnogoboju in tudi recimo pri osvajanju veščin, ki temeljijo na sistemu stopnjevalnega sistema pridobivanja znanja.

V MZT smo določili dva termina preverjanja znanja, marca in maja. Nismo zahtevali znanja, ki ga taborniki lahko pridobijo na specialističnih tečajih, ampak osnove, ki jih pridobi bodoči vodnik na svoji poti odrasčanja pri tabornikih. Preizkus je zajemal vedenje o taborniški organizaciji, znanja iz orientacije in topografije, pionirstva, prve pomoči in signalizacije. Del preizkusa je potekal praktično, del pa so ga udeleženci opravili pisno. Komur marca ni uspelo doseči dovolj dobrega rezultata, se je lahko preizkusa ponovno udeležil maja. Preizkus je opravilo 81 % kandidatov za vodnike.

Mentorji na vodniškem tečaju so izrazili strinjanje, da se preizkusi opravljajo tudi v prihodnje, saj so pozitivno vplivali na delo na tečaju. Preizkus je bil tudi dodatno sito za rodove - kako odgovorno in resno so bodoči vodniki pristopili do osvajanja znanja. Vendar pa preizkus ne bi bil potreben, če bi vsi rodovi zagotovili potrebno znanje GG-jev.

V zadnjih dveh letih, ko sem imela kot načelnica KVIDO priložnost obiskati različne tečaje, je bila velikokrat izpostavljena težava neupoštevanja pogojev - predvsem z (ne)znanjem udeležencev, zaradi česar ni bilo mogoče slediti želeni smeri na tečaju. Težava s takšnimi udeleženci je, da v večini mentorji ne morejo predati tistega, kar je najpomembnejše - dobro razumevanje širše slike, njihove nove vloge in poslanstva s tem, ko uspešno zaključijo tečaj.

Ko vodnik, ki je bil na vodniškem tečaju, po tečaju še vedno ne ve, kakšna je naša prisega in katere našitke imamo na kroju, je nemogoče, da bi znal v svoj vod s pomočjo tega znanja prenesti vrednote, prek simbolike ustvariti povezanost med člani, dvigniti pripadnost in biti vzor v tem smislu.

In obstajajo različni načini, kako na tečaju omogočiti, da bomo zgoraj opisano lahko predajali. MZT se je letos odločil, da uvede preizkus znanja. Vesela sem, da so nekateri rodovi dobili povratno informacijo in se zamislili nad svojim delom. Drugi rodovi so ugotovili, da delajo dobro in da spadajo v tisto skupino, za katere preizkus ne bi bil potreben. A žal smo tudi izobraževalci pri snovanju tečajev in kovanju strategij omejeni s časom. V MZT so se odločili za način, ki se jim je glede na pretekle izkušnje, število bodočih udeležencev in število izobraževalcev zdel optimalen.

Jona Mirmik,
načelnica Komisije za vzgojo in
izobraževanje ter delo z odraslimi

Anja Novljan,
načelnica Mestne zveze tabornikov Ljubljana

Mednarodni tabori

Zbrala: Eva Bolha

Tokrat na strnjen način predstavljamo mednarodne tabore, ki se jih lahko udeležite v bližnji ali nekoliko bolj daljni prihodnosti.

MOOT 2017

Datum: 25. julij - 2. avgust 2017

Kraj: Úlfjotsvatn, Islandija

Udeleženci: 18-25 let

IST: 25+

Cena: 1000 €

Več informacij:

www.worldscoutmoot.is

Romunski jamboree

Datum: 4. - 15. avgust 2017

Kraj: Cristian, Brasov, Romunija

Udeleženci: 11-24 let

IST: 18+

Cena: 200 €

Več informacij:

www.rojam.ro

24. Svetovni taborniški jamboree

Datum: 22. julij - 2. avgust 2019

Kraj: Summit Bechtel Reserve, Zahodna Virginija, ZDA

Udeleženci: 14-17 let

IST: 18+

Več informacij:

www.2019wsj.org

Nacionalni jamboree Nemčija

Datum: 26. julij - 5. avgust 2017

Kraj: Großzerlang

Udeleženci: 14-18 let

IST: 18+

Cena: 250 €

Več informacij:

www.bundeslager.pfadfinden.de

Nacionalni jamboree Danska

Datum: 22. - 30. julij 2017

Kraj: Sonderborg, Danska

Udeleženci: 10-17 let

IST: 18+

Cena: 290 €

Več informacij:

www.spejderneslejr.dk/in-english

Urbani mednarodni taborniški tabor

Datum: 18.-28. julij 2017

Kraj: Luxembourg-City-Kirchberg

Udeleženci: 11-17 let

IST: 18+

Cena: 300 €

Več informacij:

www.gourban.lu

Norveški nacionalni jamboree

Datum: 1.-8. julij 2017

Kraj: Bodo, Norveška

Udeleženci: 10-16 let

IST: 18+

Cena: 300 €

Več informacij:

nord2017.no/english

Roverway 2018

Datum: 23. julij - 2. avgust 2017

Kraj: Zeewolde, Nizozemska

Udeleženci: 16-22 let

IST: 22+

Več informacij:

www.roverway2018.nl

23. Portugalski nacionalni jamboree

Datum: 29. julij - 7. avgust 2017

Udeleženci: 8-21 let

IST: 22+

Cena: 180 €

Vse jasno? Heureka!

Besedilo: Alja Tekavc U., fotografiji: Thomas Leimeister

Poleg norih dogodivščin, pridobljenih na poletnih taborjenjih, smo se RR-i, PP-pi in grče iz Rodu skalnih taborov Domžale odločili, da si nabereмо novih izkušenj in avantur na mednarodnem taboru v Nemčiji.

In tako se je vse začelo. 24 nadobudnih RST-jevcev se je 4. avgusta 2016 odpravilo proti tabornemu prostoru v Bucher Bergu. Tam nas je že pričakalo okoli 500 tabornikov in tabornic iz Turčije, Izraela, Nizozemske, Škotske, Malte in seveda Nemčije. Tema taborjenja je bila veselje (Kepler 425b - Breakup to a new world). Živelimo na planetu Kepler in naš cilj je bil priti nazaj na planet Zemlja. To nam je uspelo tako, da smo se udeleževali delavnic, strateških iger, orientacij ter drugih aktivnosti, na katerih smo pridobivali znanja, potrebna za to, da popravimo vesoljsko ladjo, ki nas bo popeljala nazaj domov.

Tabor je bil razdeljen na podtabore. Nas so dodelili v podtabor Heureka, ki smo si ga delili z nekaterimi nemškimi taborniki. Ker smo bili edini tujci v podtaboru, smo dobili osebne prevajalce. Ampak kljub temu nam je nekaj ostajalo velika skrivnost. Kaj ti Nemci vedno nekaj kričijo? Čez čas smo le ugotovili, da je to, kar kričijo, geslo podtabora in da ima vsak podtabor svojega. Ko so vodje podtabora zakričale: "Alles Klar?" (Vse jasno?) smo morali vsi ostali zakričati: "Heureka!" ter tako kazati svojo pripadnost.

Presenečeni smo bili tudi nad potekom kosil, zajtrkov in večerij. Točno ob uri smo se vsi posedli v krog na sredini podtabora, se prijeli za roke, zapeli pesem oziroma kratko molitev ter nato po vrsti hodili

po hrano, ki je bila na sredini kroga. Hrana je bila okusna, ampak če povzamem mnenja naših fantov, je bilo preveč zelenjave. Naučili smo se nove igre Raffball, udeležili pa smo se tudi izleta v mesto Nürnberg, ki je čudovito staro mesto z zanimivo zgodovino. Seveda je ostal tudi čas, da smo stkali veliko novih prijateljev, ne le z zamenjavo rutic, ampak tudi z igro Rim-šim-šim.

Po 9 dneh smo se poslovili od Bucher Berga, pospravili naše Savice in že skoraj odšli domov. Čakal nas je samo še krajši obisk Münchna, ki

smo si ga organizirali sami. Ker taborniki ne moremo iz svoje kože, smo spali v hostlu The Tent. Ta je uro iz centra Münchna in ima namesto sob postavljen dva velika šotora, kjer spiš na tleh. Tako smo tu ostali še 3 dni ter raziskali skrite koticke velikega, 2-milijonskega mesta. To poletje nam bo zagotovo ostalo v spominu in mislim, da bomo tudi mi ostali v spominu naših novih mednarodnih prijateljev, če ne drugače, pa kot tisti, ki najglasneje pojejo pod tuši!

Po škofjeloških bregovih

Besedilo: Martin Justin

V petek, 23. septembra, je popoldansko škofjeloško življenje, ki se je umirjeno vilo skozi center mesta, zmotil precej nenavaden dogodek.

Rezultati

Popotniki

1. Polovica zelja (RPG)
2. O življenju (RST)
3. Besne gliste (RMT)

Popotnice

1. Vrtičkarji vrtičkarji (RS)
2. Šunke (RPK)
3. Die Oase

Grče

1. Krtki (RJZ)
2. 305
3. Winksice (RMT)

Grčice

1. Plapolajoče glive (PZS)

Foto: Jure Česnik

Okoli pete se je na glavnem trgu zbrala kar precejšnja gruča tabornikov. Potekal je namreč začetni zbor Republiškega orientacijskega tekmovanja, ki ga je letos v sodelovanju z Zvezo tabornikov Slovenije organiziral Rod svobodnega Kamnitnika iz Škofje Loke. Po himni, dviganju zastave, nagovoru župana ... je sledila vrnitev v šolo, sestanek ekip in zelo kmalu tudi prve naloge. Topotesti in vrisovanje, ki sami po sebi niso bili nič posebnega, so pa, sicer še ne v svojem polnem obsegu, razkrili zanimivo medekipno dinamiko, za katero se zdi, da nekako zaznamuje sodobna taborniška tekmovanja. Zelo hitro se je namreč pokazalo, da lahko tistih malo manj kot štirideset ekip razdelimo glede

na namen, s katerim so prišli na tekmovanje, oziroma količino tekmovalnosti, ki jo premorejo. Nekateri se pridejo zabavat in predvsem družiti, nekateri zabavat in tekmovat, večina jih sploh ne pride več.

Sam sem sicer nekaj metrov za svojo ekipo sopihal zmagi napoti, a se ne opredeljujem za nobeno od dveh alternativ in bom skušal le orisati dogajanje, za katerega mislim, da si zasluži nekaj pozornosti. Torej, zdi se, da klasična taborniško-orientacijska tekmovanja izgubljajo udeležence oziroma je vse manj ekip, pripravljenih resno tekmovati, zato se splošna težavnost znižuje, nekatere klasične naloge pa zamenjujejo nove, izvirnejše in zabavnejše. Po drugi strani pa obstaja omejeno število pretežno stalnih ekip, ki taka tekmovanja še vedno vzamejo zelo zares in ki rade preizkušajo in primerjajo svoje znanje orientacije, topografije in preživetja v naravi.

Kakor koli, letošnji ROT je kljub temu sledil normi. V soboto je že nadvse zgodaj zjutraj nastopila dan in pol dolga orientacija z vsemi skicami - poti, terena, minskega polja, profila ... s tekom, maničnim računanjem časovnice, signalizacijo in bivakiranjem, golažem, kurjenjem ognjev, nočnim bedenjem zaradi mrazu, skratka, z vsem, kar dela ROT - ROT!

Foto: Pija Šarko

Zdravi kot vidre

Besedilo: Anej Golčar, fotografiji: Rok Rakun

V torek, 20. septembra, smo po slabih dveh letih dočakali uraden zaključek projekta Za zdravje mladih. Projekt se je končal z zaključno konferenco v ljubljanskem Mestnem muzeju, ki so jo spremljale predstavitve 12 najboljših lokalnih programov.

Če se želimo zares dobro zavedati razsežnosti projekta, se moramo najprej vrniti čisto na začetek. Vse se je uradno začelo nekega decembrskega dne leta 2014, ki se je majhni skupini katoliških skavtov zagotovo prav dobro vtisnil v spomin. Po zaslugi dolgih priprav in skrbnega načrtovanja se je trud povrnil. Norveški finančni mehanizem je odobril financiranje in projekt Za zdravje mladih je lahko uradno stekel.

Na kratko o projektu

Zagotovo pa si tistega decembrskega dne še zlepa niso predstavljali, kako daleč jih bo projekt popeljal. Ker je za načrtovanje tako ambicioznega projekta treba stakniti veliko glav, za samo izvedbo pa je potrebnih še veliko več angažiranih posameznikov, je Združenje slovenskih katoliških skavtinj in skavtov (ZSKSS) k sodelovanju na projektu povabilo tudi druge sorodne organizacije - med njimi tudi Zvezo tabornikov Slovenije.

Vodilna misel projekta je bila, da za zdravje mladih ni odgovoren le zdravstveni sektor in da zdravje še zlepa ni zgolj odsotnost bolezni. Mladi moramo sami (ob podpori strokovnjakov) prevzeti del odgovornosti za svoje zdravje. S tako miselnostjo je v okviru projekta zaživelo kar nekaj manjših projektov pod okriljem

mladinskih organizacij, kot je npr. Tabor družin, ki so ga v zgodnjih fazah projekta izvedli katoliški skavti, pa tabori za socialno šibke pod taktirko mladinskega društva Brez izgovora.

Lokalni programi in promotorji zdravja

Osrednji in zagotovo najpomembnejši del projekta so bili lokalni programi, izvedeni po vsej državi. Organizatorji so se prav dobro zavedali, da sami niti približno ne morejo v danem časovnem okvirju kakovostno ozaveščati o zdravju na tako velikem območju. Za to naj bi poskrbeli primerno usposobljeni mladinski delavci - promotorji zdravja. Tako se je najprej usposobilo 16 trenerjev, ki so nato izvedli 6 usposabljanj za promotorje v dveh delih po vsej Sloveniji. Rezultat je bil skupno 176 sveže usposobljenih mladinskih delavcev. Ob podpori dodeljenih mentorjev je nato 395 mladih (starih med 16 in 21 let) med januarjem in junijem izvedlo kar 51 lokalnih projektov, ki so se lotevali najrazličnejših področij zdravja. Tako smo skupaj izvedli neverjetnih 4273 programskih ur in vplivali na kar 2500 mladih, kolikor jih je bilo vključenih ob koncu projekta!

Uraden zaključek projekta pa še zlepa ne pomeni tudi zaključka aktivnega vključevanja mladih in mladinskih organizacij v izboljševanje življenjskega sloga na področju zdravja. Nenazadnje imamo še vedno 176 promotorjev zdravja in strokovno literaturo, ki je nastala v okviru projekta, npr. Priročnik za promotorje zdravja in zbirko programskih orodij za izvajanje promocije pod naslovom Zdrav kot vidra. Ob koncu konference so predstavniki sodelujočih organizacij svečano podpisali listino, ki zdrave organizacije zavezuje k nadaljnjemu prizadevanju na področjih delovanja projekta.

Če sem prej zapisal, da si tistega decembrskega dne skupina katoliških skavtov še zlepa ni predstavljala, kakšne razsežnosti bo projekt dosegel, smo se tega ob zaključku konference zavedali prav vsi prisotni. Zato smo si ob zdravem prigrizku, ki je sledil, iskreno čestitali in si zaželeli še veliko dobrih sprememb na področju zdravja mladih v prihodnosti.

Na konferenci so nagrade za najboljše lokalne programe prejeli:

- **Se me še lahko rešiš?** (ZTS, Rod XL. SNOUB Miloša Zidanška Maribor),
- **Ciljam na 5-ko** (Mladinski center Zagorje ob Savi),
- **Zdrava prehrana na skavtskih aktivnostih** (Združenje slovenskih katoliških skavtov in skavtinj),
- **Skrivno nakupovanje** (Mladinsko združenje Brez izgovora).

Ob zaključku projekta z Nino Milenković Kikelj, poverjenico za program (ZSKSS)

Potekalo je okoli 50 lokalnih programov - kako se odločiti za najboljše?

Želja snovalcev projekta Za zdravje mladih je bila omogočiti ustvarjalnost in pobudništvo mladih, predvsem v iskanju novih pristopov. Zato smo se v procesu odločili, da bomo izbrali naj lokalne programe po izbiri interne strokovne komisije in po izbiri širše javnosti. Med poletjem je potekalo glasovanje za najboljši lokalni program na spletni strani projekta. Strokovna komisija je poleg tega upoštevala tudi prisotne gradnike kakovostnega mladinskega dela, zanimivost ideje, odgovarjanje na potrebe in število vključenih mladih, predvsem pa možnost dolgoročnega uresničevanja programa.

Katera so bila nova odkritja o vaši ali drugih mladinskih organizacijah?

Še najbolj me je presenetilo to, da sta zdravje in življenjski slog tako nagovarjajoči temi. Če pogledam samo promotorje zdravja: vsak je imel kaj za povedati o svojem odnosu do zdravja, velika pa je bila tudi želja, da bi vrednoto zdravja postavili na dnevni red v svojem lokalnem okolju. Mladinski sektor je očitno hrepnel po nečem takem. Da se ne pogovarjamo samo o nizki zaposljivosti in o politični participaciji mladih. Potrdilo se mi je, da mladinsko delo mora voditi k blagostanju posameznika v več dimenzijah. Izkazalo se je, da npr. v skavtskih organizacijah veliko stvari že počnemo v smeri krepitve zdravja, a to delamo "po občutku". Gotovo pa smo lahko še bolj uspešni, če načrtno vnašamo zdravje v svoje programe pa tudi okolje organizacije.

Za vsakega tabornika nekaj

Besedilo: Nina Medved, fotografija: Pija Šarko

Drugo taborniško akademijo s 130 udeleženci in razširjeni kolegij načelnika ZTS z 80 udeleženci je v Postojni pripravilo novo vodstvo.

Vse aktualnosti še v živo

V soboto, 1. oktobra, smo PP-ji in RR-ji najprej obiskali dve delavnici iz širokega nabora: priprava finančnega načrta in zakaj donirati del dohodnine, taborniški vodja in kako voditi tim, pravna odgovornost in zakon o prostovoljstvu, agentska misija s preizkusi orientacijskih znanj, izdelava sandalov huaraches, delavnica kreativnega pisanja. Večer sta popestrila duhovita (in analogna) igra na temo Pokemonov ter dolgo druženje ob kitari. V nedeljo smo izbirali med šestimi delavnicami, popoldne pa se udeležili kolegija načelnika ZTS ali zabavne dogodivščine Avant(k)ura. Delavnice so nudile igre, primerne za medvedke in čebelice, programske ideje za delo z GG-ji, izmenjavo dobrih praks za delo s PP-ji, nasvete za javno nastopanje, kako se pripraviti in prijaviti na razpise, kreativna orodja za delo v rodu, razmišljanje o vlogi mentorja. Vzporedno z Akademijo je potekalo izobraževanje za načelnike PP, vodenje celotne akcije pa je z ekipo prevzela **Eva Čampelj**: "Na podlagi potreb v rodovih ter anket s prejšnje Akademije smo pripravili širok spekter delavnic, v katerih se lahko vsak najde. Ene za vodnike, druge za spoznavanje taborniških znanj ali pa za osebno rast, ki je primerna tudi za 'starejše' tabornike." V soboto so namreč prevladovala modre rutice.

Na kolegiju načelnika ZTS smo slišali nekaj pomembnih informacij. Polletno finančno poročilo kaže pozitivno poslovno stanje zveze. Resorni načelniki so **poročali in napovedali**: gostili bomo srečanje držav taborniškega območja SEE, objavili 2 razpisa za vodji mednarodnih odprav in razpis za organizatorje državnih akcij, obetajo se dokument o delu z odraslimi prostovoljci in nova izobraževalna shema ter vikend za vodnike GG, nadaljuje se sodelovanje z oddajo Male sive celice. Predstavljena sta bila projekta Idejnica in Gozdna šala, napovedan Zlet 2017, ki bo v Velenju, v zvezi z Lučjo miru smo presodili, da bomo podprli rodove, ki se je udeležujejo, na državnem nivoju pa se ne bomo angažirali v večji meri. Projekt **TAPOS** bo nudil tabornikom, ki se vključujejo na trg dela, pomoč pri iskanju zaposlitve, prinesel bo okrepitve v strokovno službo ZTS ter končan program za PP-je in program za RR-je. Govorili smo o morebitnem **ponovnem vpoklicu članov taborniških enot**, delujočih v okviru Civilne zaščite. Strinjali smo se, da je naše poslanstvo pomoč ljudem v stiski, zato bo ZTS sklenila pisni dogovor s Civilno zaščito, ki bo to še poudaril. Predstavil se je novi sodelavec strokovne službe ZTS, Rok Manfreda, pogovarjali smo se o veččinah za GG-je, ki še niso končane zaradi usklajevanja s Programom za mlade, ter o nadgradnji baze članstva. Taborniški vikend se je zaključil v prijateljskem duhu!

ZLET

POLETIMO V NOVO DOBO TABORNIŠTVA

ZA VZLET

MED 1. IN 10. AVGUSTOM 2017

VELENJE

UDELEŽENCI OD 13 DO 18 LET

PRIJAVE OD NOVEMBRA NAPREJ

IŠČEMO TOP OSEBJE, PRIJAVI SE TUDI TI!

INFO: WWW.ZLET.TABORNIKI.SI

 ZLET ZTS - 2017

Vikend ZTS za GG vodnike!

12. - 13. 11. 2016

Zapotok

Podaj se z nami v neznano
in odkrij svojo super vodniško moč!

Več info na
stencas.taborniki.si

Zakaj? Ker je imeti vod GG-jev lahko pravi izziv!

Ko spregovori igra

Besedilo: Zala Rejc, fotografija: Lana Kocjančič

Rod morskih viharnikov Portorož je na letošnjem taborjenju polepšal poletje trem mladoletnim beguncem brez spremstva, starim 16 in 17 let.

Najmlajši je bil v vodu s starejšimi GG-ji, medtem ko sta bila starejša dva v PP vodu. Večino časa so se družili med sabo, so se pa tekom tabora družili s taborečimi prek iger z žogo in pri odbojki. Prav tako so se vsi navdušili nad njihovo drugačno pisavo (farsi) in vsak si je želel imeti napisano ime v njej.

Starejša dva se v sam vod nista tako uspešno vključevala in v PP programu nista sodelovala. Mlajši, ki je bil sam v vodu, je bil sprva zelo zadržan, vendar je kazal zanimanje za raznorazne stvari. Vodnica je z njim navezala zelo močan stik in ga vključila v vse aktivnosti. Na pohodih se je z njim pogovarjala, mu prevajala dogajanje in ga skušala vedno nekako zaposliti.

Tekom tabora smo fante večkrat opozorili, da se v zbor priteče, da se stoji mirno, so pa večinoma taborniške navade dobro sprejeli. Imeli so vedno najlepše pospravljen šotor, brez kakršnega koli opozorila. Ostali taboreči so jih sprejeli za svoje, nikoli se niso pritoževali. Nikoli ni bilo zmerjanj, preprirov ali žalitev. Enkrat smo sicer slišali nedolžne šale, vendar smo tudi te ukrotili. Prav tako smo v kuhinji prilagodili obroke zanje - ko se je jedlo svinjsko meso, se jim je skuhalo nekaj drugega.

Starejša dva, bolj zgovorna, sta po slabem tednu odšla nazaj v Ljubljano, saj sta bolj "mestna človeka" in jima naš način življenja v naravi ni bil tako všeč. Mlajši pa je ostal vseh 14 dni. Sicer je bil najmanj zgovoren, razne situacije je zgolj opazoval in se smejal ostalim otrokom, je pa zelo užival ob raznih taborniških aktivnostih. Z ostalimi GG-ji je odšel tudi na bivak. Imel je več izbire kot ostali, če pri gozdni šoli ni želel sodelovati, je lahko svoj čas preživel drugače, vendar se je to izkazalo kot zelo uspešna strategija. Na koncu tabora smo se vsi zelo povezali, z ostalimi člani voda pa se je že pogovarjal o tem, kako bo z nami šel tudi na zimovanje.

Morda je bila ena izmed težav jezik. Samo eden je znal dovolj dobro angleško. Vendar tudi to ne zadostuje, ko imaš v vodu devet GG-jev in se med seboj pogovarjajo v slovenščini. Sama sem svoje otroke v vodu (mlajše GG-je) večkrat nagovorila, naj se pogovarjajo s fanti, vendar so vedno izpostavili, da ne znajo dovolj dobro angleško in da jih je sram. Starejši MČ-ji pa so se kljub jezikovnim težavam s starejšima dvema zelo povezali. Vendar je bila to za nas dobra izkušnja in trem mladostnikom smo vsaj malo polepšali poletje. To pa je edino, kar šteje!

Šaleški taborniki potujejo po Evropi

Foto: Arhiv Šaleške zveze tabornikov

V začetku avgusta se je 55 šaleških tabornikov odpravilo na nepozabno potovanje po Evropi. V 14 dneh smo z avtobusom prepotovali pot do Anglije in nazaj. Tako smo si ogledali 8 mest in nacionalni park v Angliji. Svojo pot smo začeli v Velenju in prvi daljši postanek naredili v mestu z bogato kulturo in zgodovino glasbe - Salzburgu. Nato smo pot nadaljevali proti Nemčiji, kjer smo prvič prespali in si naredili okusno večerjo po taborniško. Naslednji dan smo si ogledali grad Neuschwanstein in pot nadaljevali skozi Luksemburg in Bruselj. Tukaj smo se na veliko posladkali z belgijskimi vafli. V naslednjih dneh smo po dolgi poti in veliko prepetih pesmih končno prispeli do glavnega

malce severneje, kjer smo si ogledali nacionalni park Peak District. Po tednu sedenja na avtobusu in hitenja po mestih nam je dan oddiha v naravi zelo prijal. Zadnji dan v Angliji so nekateri preživeli v vojaškem muzeju v Duxfordu, drugi pa smo si dan vzeli za zadnje nakupe spominkov in sedenje v parku. Sledilo je mesto luči in ljubezni, Pariz. Čez dan smo si ogledovali slavne znamenitosti, zvečer pa nas je čakala še najpomembnejša - Eifflov stolp. Nazadnje smo odpotovali v skavtski center v Kanderstegu. Imeli smo srečo in prispeli ravno na dan, ko je zvečer potekalo druženje ob velikem tabornem ognju.

Uršika Holesek

Ta refren je v avgustu v Lepeni odmeval 10 dni. Zakaj? SPOOT-ovci so konec avgusta zavzeli taborni prostor tolminskih tabornikov in tam preživeli, po besedah tečajnikov, 10 najlepših dni svojih življenj.

Skavtska metoda? PZM? Kakšna pravna odgovornost? To so le nekatera področja, ki jih bodoči vodniki spoznajo in umestijo v svojo predstavo o idealnem vodniku. O vlogi vodnika začnejo razmišljati

s širše perspektive in se prvič soočijo z morebitnimi vprašanji, ki jih bo nova vloga prinesla. Seveda pa vodniški tečaji niso le predavanja, projekti in testi. So tkanje novih, trajnih poznanstev z neznanimi ljudmi, s katerimi se v prvem trenutku najbolje ujamemo. So prebedene delovne noči, ki jih imajo vsi radi in se čeznje nihče ne pritožuje. So taborniške ljubezni in nepozabni trenutki. Vodniški tečaji vlivajo energijo, motivacijo in željo po delu v naši organizaciji.

Odpelji me, pa naj bo, kar hoče ...

Foto: Tjaša Cvek

Dragi tečajniki, mentorji, kanarčki in kuharji SPOOT tečaja, želiva vam, da večno ohranite to energijo, s katero ste tečaj zapustili, in jo delite z drugimi. Zapomnite si svoje mezinčke letošnjega tečaja in se nanje spomnite v težkih trenutkih. Če se boste ob tej misli nasmehnil, vam je taborništvo dalo največ, kar vam lahko da!

Maja Vogrič in Andraž Mauer

Journey to the End of the Night Nova Gorica 2016

Novogoriški taborniki Rodu soških mejašev oktobra organiziramo ulično igro, imenovano Journey to the End of the Night (Potovanje na konec noči). Igro so leta 2006 zasnovali mladeniči v ZDA in od takrat se je odvila že v mnogih krajih po svetu, leta 2014 prvič tudi v Novi Gorici.

Gre za dogodek, ki ponuja pravo mero športa, adrenalina, tekmovalnosti in druženja. Tekmovanje spominja na poenostavljeno orientacijo, ki je namenjena širši množici ljudi. Tekmovalci s pomočjo zemljevidov odkrivajo koticke mesta, pri tem pa bežijo. Edine varne točke, kjer ne morejo biti ulovljeni in si lahko odpočijejo, so tako imenovana varna območja, tam pa morajo opraviti določene (ne preveč težke) naloge. Lovilci in bežeči se med seboj ločijo po trakovih različnih barv, ovitih okoli rok. Zmagovalec je tisti bežeči, ki neulovljen pride na cilj. Če je dotaknjen, mora svoj trak dati lovilcu, vendar zanj igra še ni končana. Okoli roke si zdaj on ovije lovilski trak in še vedno ima možnost zmagati v kategoriji največ ulovljenih bežečih.

Foto: RSM - Nova Gorica

Bi se nam pridružil tudi ti? **Pridi v soboto, 22. 10. 2016, ob 18.00 v Novo Gorico** (natančneje v park za bencinsko črpalko v Solkanu), kjer bo zbor in štart. Štartnine ni, vendar se morate tekmovalci prijaviti in si zagotoviti karto. Ostale informacije o dogodku najdete na Facebook strani dogodka!

Taborniki RSM

Od prvobitnosti do prestiža

"Lokostrelstvo, človeška inovacija največjih razsežnosti, če upoštevamo, da je princip enak kot pred 25.000 leti, le oprema se je korenito spreminjala. Sočasno se je zaradi loka močno spreminjala tudi zgodovina človeštva in ravnovesje sil ljudstev, ki poseljujejo naš planet..." Tako je v vabilu na slovesno otvoritev prvega stalnega

lokostrelskega muzeja v Evropi zapisal lokostrelski zanesenjak Marjan Podržaj. Muzej so ob prisotnosti vodstva Parka vojaške zgodovine Pivka, občine Pivka in številnih lokostrelskih veteranov iz celotne Slovenije odprli 15. septembra v drugem nadstropju osrednje muzejske zgradbe Muzeja vojaške zgodovine v Pivki. Pobudo za ustanovitev lokostrelskega muzeja je podal prav Marjan Podržaj, ki je opravil veliko dela in s tem obogatil vojaško zbirko v Pivki.

V Sloveniji so se pred štiridesetimi leti trije slovenski klubi povezali v Lokostrelsko zvezo Slovenije, ki danes združuje 34 klubov in ta jubilej sklenili na najlepši možni način. Po ogledu zbirke so se lokostrelci zadržali na družabnem srečanju in obudili spomine na zanimive dogodke. Na fotografiji vidimo lokostrelske veterane v Pivki, med njimi sta tudi Janko Pipan iz Maribora, ki ga prištevajo med očete slovenskih lokostrelcev, in Hinko Jerčič z Mute, ki je leta 1964 postal prvi republiški prvak v lokostrelstvu, tamkajšnji lokostrelci pa vse od leta 1954 delujejo pod okriljem Rodu bistri potok Muta.

Hinko Jerčič

Foto: Hinko Jerčič

LISJAKI IN PROGA STRAHOV

PIŠE: TOMAZI
RIŠE: BEKI

ČAS JE ZA ZADNJI PREIZKUS TE NOČI.
POGLEJMO, KAKO SE BOSTE SOOČILI
S PROGO STRAHOV.

JAKA, LAHKO, PROSIM, GREMO
MALO POČASNEJE? MISLIM, DA
SEM NEKAJ VIDEL TEČI
PREKO POTI.

DAJTE NO, PRIČAKOVAL
BI, DA VAS NE BO VEČ
STRAH.

AAAAA!!!

K-K-KOT SE MI JE ZDELO,
SAMO RJUHA NA PALICI,
N-N-NAJSTAREJŠI TRIK.

VSEENO SE MI
JE ZDELO,
DA SI TUDI TI
ZAKRIČAL ...

JAZ, DA BI SE PRESTRAŠIL? BODI
NO MALO RESNA. ZAME JE TO
MALA MALICA.

JAZ NISEM TAKA REVA KOT VI. KAR KOLI
SPUSTIJO NADME, SAMO SMEJAL SE
JIM BOM. NI GA TRIKA, KI GA ŠE NE BI VID...

AAAAAA!!!

HA, HA, HA. RES SI
JIM POKAZAL, JA.

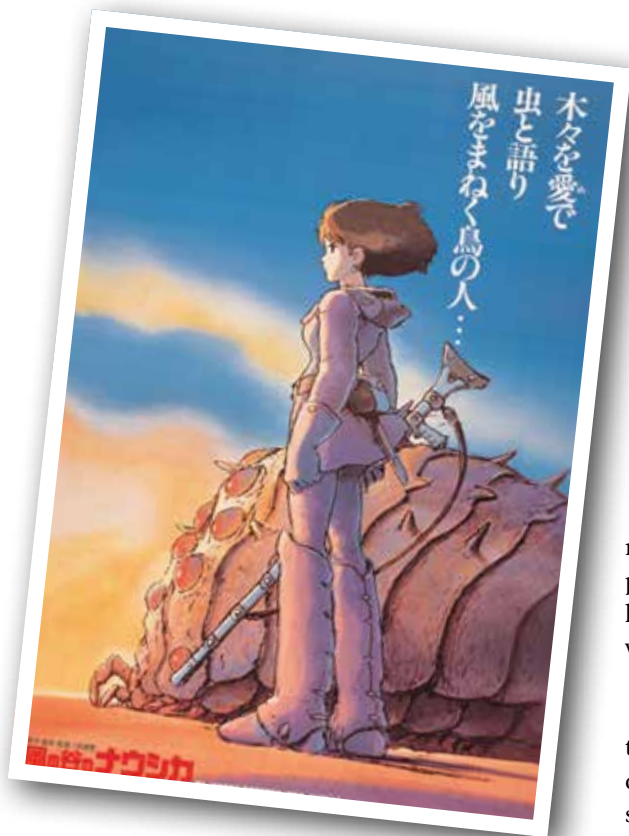
PAZI, ZA TABO JE
ŠE EDEN!

Nausicaä, princesa Doline vetra

Kaze no tani no Naushika

Danes nam je verjetno že skoraj vsem jasno, da imamo hude okoljske težave, da so nam, če ne spremenimo svojega odnosa do narave, šteti dnevi.

bežanja pred naravo oziroma tako imenovanim morjem smrti - strupenimi plini, ki jih sproščajo rastline, rastoče na onesnaženi zemlji. Pred njimi je varna le Dolina vetra, kraj neprestanih vetrov, kjer prebiva tudi Nausicaä, mlada ljubiteljica in ljubljenska narave in ljudi, predvsem pa, kot se pokaže kasneje, brezkompromisna borka proti nasilju in uničevanju, ki izvirata iz strahu in ignorance. Zgodba se hitro zaplete, a to prepustim gledalcem, naj jo odkrijejo sami, bolj je pomembno tisto, kar predstavlja tudi bistvo tega žanra, torej ideja in motivi, ki sicer posredno skozi fiktiven svet prihodnosti, pa vendar zelo konkretno kritizirajo naš svet in družbo.

In nič drugače ni z Nausicajo. Čeprav se zdi na trenutke precej naivna in v svoji barvitosti in živosti oblik skoraj pravljica, kar moramo razumeti kot specifične ali pa čare medija, torej animiranega filma in okolja Japonske, je problematika, ki jo tematizira, precej resna. Kot mnoga druga dela japonske sodobne umetnosti je precej obremenjena z atomsko katastrofo, kar se kaže skozi celoten film - od samega motiva zastrupitve zemlje, ki je vzrok za morje smrti, do ikonografije, ki jo zaznamujejo predvsem ogromne, mutirane žuželke in rastline, plinske maske in go-baste, ognjene eksplozije. Hkrati pa je izpostavljena človekova neutrudna slepota in lenoba, iz katere izvira težnja po boju z naravo in njeni pokoritvi, namesto po simbiozi, ki zahteva razumevanje, prilagajanje in veliko več truda.

A veliko manj se zavedamo tistega, kar je dobro vedel Hajao Miyazaki, ko je pisal in režiral svojo Nausicajo - da pri okoljevarstvu v njegovem bistvu (in kljub imenu) ne poskušamo zavarovati narave, temveč skušamo omogočiti prihodnost človeku, saj si jo ta sam sistematično uničuje.

Nausicaä, princesa Doline vetra, po mnenju kritikov eden najboljših japonskih animiranih filmov, je epska pripoved postavljena v postapokaliptični svet neprestanega boja med ljudmi, predvsem pa svet

Priporočamo: GG+, v prostem času ali kot uvod v aktiwnost, povezano z varovanjem okolja!

Up & up Coldplay

Zapisal: Gape

Foto: Matic Pandel

G D e C x2

G
Fixing up a car to drive in it again,
D
searching for the water, hoping for the rain,
e C
up and up, up and up.

G
Down upon a canvas, working meal to meal,
D
waiting for a chance to pick your orange field,
e C
up and up, up and up.

G
See a pearl form, a diamond in the rough,
D
see a bird soaring high above the flood,
e C
it's in your blood, it's in your blood.

G
Underneath the storm an umbrella is saying
D
sitting with the poison takes away the pain,
e C
up and up, up and up.

REFREN:

G
We're gonna get it, get it together,
D
right now we're gonna get it, get it together
F C
somehow, gonna get it, get it together and flow,
G
we're gonna get it, get it together,
D
I know, we're gonna get it, get it together
F
C
and flow, we're gonna get it, get it together and
go,
G
up and up and up.

G
Lying in the gutter, aiming for the moon,
D
trying to empty out the ocean with a spoon,
e C
up and up, up and up.

G
How come people suffer? How come people part?
D
How come people struggle? How come people
e C
break your heart? Break your heart?

G
Yes, I wanna grow, yes, I want to feel,
D
yes, I wanna know, show me how to
e C
heal it up, heal it up.

G
Try and see the forest, there in every seed,
D
angels in the marble waiting to be freed,
e C
just need love, just need love, when the going is rough, saying.

REFREN

G D
Cause you can say what is, or fight for it,
e C
close your mind and take a risk,
G D
You can say it's mine and clench your fist
e C
or see each sunrise as a gift.

REFREN 2x

G
Fixing up a car to drive in it again,
D
when you're in pain, when you think you've had enough,
e C
don't ever give up.

15. oktober

Fotoorientacija MZT

orientacijsko tekmovanje

14.–16. oktober

Jamboree On the Air/Internet (JOTA, JOTI)

mednarodno skautsko srečanje

Po celem svetu

MČ+

Več na jotajoti.info

WOSM

22. oktober

Fotoorientacija MZT

orientacijsko tekmovanje

22. oktober

Journey to the End of the Night

ulična igra

Start: ob 18.00 v parku za bencinsko črpalko v Solkanu, Nova Gorica

GG+

Vstopnine ni! Več na Facebook strani dogodka.

Rod soških mejašev Nova Gorica

28. oktober – 6. november

Vodniški tečaj celjsko-zasavskega območja

taborniško izobraževanje

29. oktober – 6. november

Vodniški tečaj podrauskega in pomurskega območja

taborniško izobraževanje

Šmartno na Pohorju

Podravska zveza tabornikov in Zveza tabornikov Pomurje

12.–13. november

Vikend ZTS za vodnike GG

taborniško izobraževanje

TABORNIKI

Zapotok

vodniki GG

Več na stencas.taborniki.si

Zveza tabornikov Slovenije

1.–10. avgust 2017

Zlet za vzlet 2017

slovensko taborniško srečanje

TABORNIKI

Okolica Velenjskega jezera

13–18 let

Prijave od novembra naprej!

Več na www.zlet.taborniki.si

ZTS

Žiučki, Faca vod septembra 2013, in Žiučki danes, oktobra 2016 Foto: arhiv Rodu puntarjev Tolmin

Zadnja plat

Ureja: Matic Pandel

Kaj bomo s tem karabinom? Foto: Nina Medved

Pazi, žoga! Foto: Marko Vidmar

Samo še Tabor nam manjka. Foto: Gaja Šipek

TO NI ZNANSTVENA FANTASTIKA

Z NLB Predplačniško kartico MasterCard lahko tudi v tujini **plačujete varno** in vedno porabite le toliko, kot nanjo naložite. Posebna **NFC nalepka** pa vam omogoča praktično in hitro brezstično plačevanje.

